

Arany postai engedély
No. 22471/229.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cím: Szt. Baron L. Pó

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-
évre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
börzsök díjazás szerint. Az „UJ KELELT” az erdélyi és bányászati szakszervezetek egyetemes politikai napilapja. Cikkeink utánnyomását csak a forma megjelölésével engedjük meg.

UJ KELELT

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Börzsökösök leveleit nem fogadjuk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Maros Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Nemesi Ernő, Strada Cobălcescu 53.

Vasárnap, 1937. február 21.
5697. EV. ADAR 10. XX. EVF. 43. SZAM

Gyors akciót indít a liberális párt a szélsőséges veszedelem ellen

Bratlanu Dinu munkaalkalmak teremtésével a középpártok felé akarja irányítani az ifjúságot

A kormány és a liberális pártvezetőség nagyfontosságú értekezlete

Bucuresti, február 20. (Az Uj Kelet tud.)
Lapunk más helyén részletes tudósítás számol be arról, hogy mit tette szélsőségessé a liberális párt baloldali csoportjának erőes szűkülését a demokrácia védelmére.

Az a vészkiáltásszerű felhívás, amely szerint a román demokrácia vezérének a tizenkettedik órában rá kell végre ébredniök a helyzet rendkívüli súlyosságára, általános megdöbbenést és visszhangot keltett országsszerte.

Mogy ezuttal a felhívásnak volt valamelyes hatása, azt bizonyítja a kormány és a liberális párt vezetőségének ma megkezdett tanácskozása.

Délelőtt fél tizenegykor Dinu Bratlanu lakásán tartották meg a miniszterközi értekezletet, melyen a kormány tagjain kívül megjelentek Saveanu kamarai és Lapedatu szenátusi elnökök, Bébé Bratlanu párttitkár, Dimitriu volt miniszter és volt szenátusi elnök. Az értekezlet előtt Dinu Bratlanu rövid eszmecsere folytatótt Tatarescuval. A tanácskozás tárgyát a Manolescu-Strunga vezetése alatt álló csoport emlékiratának megvitatása képezte. Elhatározták, hogy

a liberális párt vezetőségét február 24-én délelőtt 11 órára értekezletre hívják össze.

Ugyancsak foglalkoztak a parlament elé terjesztett és még betervezés alatt álló törvényjavaslatok kérdésével, amelyeket a szövegük kerüli kérdések megoldása érdekében fognak megszavaztatni.

Az Adeverul megbízható helyről szerzett értesülése szerint megállapította, hogy a helyzet komoly, de annak tisztázására csak Antonescu hazatérése után kerülhet sor.

Felolvasták az értekezleten a H. csoport és a szabadelvűek emlékiratát, mely a szélsőséges mozgalmakra hívja fel a kormányt és a pártvezetőség figyelmét. Dinu Bratlanu részletesen foglalkozott a kérdéssel és hangsúlyozta, hogy már számtalan esetben mutatott rá egy bizonyos politikai irány megteremtésének szükségességére, amit a kormánynak kell megvalósítania. Ezután érdemben foglalkozott a kérdéssel és kijelentette, hogy nem szabad a helyzet fölött elsiiklani, mert ez nagy veszéllyel járhat. A liberális párt minden tagjának szolidárisan és egyetemesen kell fellépnie és harcolni alapintézményeinek védelméért. Szükség van a liberális párt ifjúságának összefogására is.

Tatarescu miniszterelnök nem várhatta meg az értekezlet befejezését, mert 12 óra előtt királyi kihallgatásra ment. Tatarescu gyors eltávozásának híre

hamar elterjed politikai körökben és már kormánykriszról is beszéltek.

A Lupta délután három órakor megjelent számában ezzel kapcsolatban a következőket közli:

„Felhatalmaztak bennünket, cáfoljuk meg leghatározottabban azt a hírt, hogy Tatarescu ma délelőtt Dinu Bratlanuval folytatott megbeszélése után elhatározta volna lemondását.

Dinu Bratlanu a megbeszélésen Manolescu-Strunga és társainak emlékirata felolvasása után leszögezte, hogy

6 I. G. Duca meggyilkolása után az első pillanattól fogva intézkedéseket követelt a rend biztosítására.

A demokratikus pártok kötelessége, hogy a pénzügyi és gazdasági válság által teremtett elégtelenséget levezessék oly módon, hogy a fiatalságot a középpártok felé irányítsák. Megfontolt intézkedésekkel az intellektuális munkanélküliség megszüntetésére kell törekedni és kenyeret kell adni a munka nélkül maradt fiatalságnak, amely ha nincs tevékenységi lehetősége, a diktatura eszméinek könnyű prédájává válik.

A megbeszélésen megállapodás jött létre, hogy a rend biztosítására erőes intézkedésekre van szükség. Felmerült egyidejűleg a párt keretei újjászervezésének kérdése is. Ebben a kérdésben a pártvezetőség fog végleges határozatot hozni.

Ugyancsak a Lupta intervjut közöl a H-csoport egyik vezetőjével, aki a következőket mondta:

— A liberális pártnak harcot kell kezdenie a nemzeti demokrácia megvédése érdekében. Az akciónak gyorsnak kell lennie, gyorsan kell megteremtteni a párt újjászervezését is.

At kell szervezni a fiatalságot, hogy meg legyen holnapi kereteink utánpótlása. A helyzet annyira súlyos és a veszély annyira közeli, hogy nem tartóztathatnak fel utunkban olyan emberek, akik a multban szolgálatokat tettek a pártnak, de ma utjában állnak tevékenységének.

A Lupta szerkesztője végül rámutat arra, hogy a mozgalom kezdeményezői szerint létszükséglet a liberális párt ifjúsági katonai szervezetének megteremtése, amely a demokratikus pártok és a nemzeti parasztpártban megszervezett gárdához volna hasonló.

Bombamerényletet követtek el Addisz-Ababában Graziani alkirály ellen

Az alkirály megsebesült, Litta tábornok súlyos sérüléseket szenvedett

Róma, február 20. (Rador.) A Havasi addiszabebai jelentése szerint Graziani marsall alkirály ellen merényletet kíséreltek meg. A marsall megsebesült. Aurelio Litta tábornok, aki Graziani kíséretében volt, súlyosabb természetű sérüléseket szenvedett.

A Havasi újabb jelentése a következő részletekkel szolgál a merénylettel kapcsolatban. A merénylet délbén történt. A benzilöttek egy áldogáló csoportjából bomba repült az alkirály felé. A robbanás számos benzilöttest is megsebesített. Az alkirály sebei nem súlyosak. Graziani tegnap megjelent több templomban és mecsetben, ahol ajándékokat osztogatott a szegények között a nápolyi herceg születe alkalmából. Jelen voltak az összes katonai és polgári hatóságok képviselői is, amikor a segélyosztásra várók közé több idegen elem férközött és több bombát dobott az alkirály és kíséretének tagjai felé.

Újabb római jelentés szerint a Graziani marsall ellen elkövetett merénylet után számos letartóztatást eszközöltek. Az elfogottakat törvényszék elé állítják és a bűnösöket valószínűleg halálra ítélik. Rómában nagy felzúdulást keltett az alkirály megsebesülésének híre, mert általános feltevés szerint Abesszinia lakossága, kivéve Deszta rasz embereit, teljesen behódolt az olaszoknak. A közvélemény csodálkozik, hogyan közelíthették meg a merénylők annyira Graziani marsallt, hogy komolyan megsebesíthették. Liotta tábornok sebesülése életveszélyes.

A merénylet alkalmával Abuna Cyrille, az abessziniai kopt egyház feje megsebesült. A kopt egyházfő, ismeretesen behódolt az olaszoknak és mint a hivatalos aktuson.

Róma, február 20. (Rador.) A Graziani marsall ellen elkövetett merényletről szóló Addisz-Ababából kapott hírek szerint a katonai vezetésnek alig néhány soros hivatalos jelentéseket engednek ieközölni.

Sanghaj, február 20. (Rador.) Egyik filmszínházban az abesszin háborúról készített orosz film vetítése alatt, több olasz matróz botrányt csapott. Összetörték a mozi berendezését és elépték a filmet. Rendőrök avatkoztak be a verekedésbe, miközben az olasz tengerészek eltűntek.

Súlyos összeütközés arabok és a revizionisták között Tiberiásban

JERUZSALEM, február 20. A Reuter jelenté: Súlyos összeütközés történt tegnap Tiberiásban az arabok és a revizionista-cionisták között. A revizionisták tüntető felvonulást rendeztek a város utcáin, amit az arabok kihívásnak vettek és néhány agitátor bujtogatására megtámadták a felvonuló csoportot. A két tábor között véres verekedés támadt. A kivonuló rendőrség is szorult helyzetbe került és katonai erősítést kért, de ez sem volt elég és újabb karhatalmi erők vonultak ki a rend helyreállítására. A katonaság végül kénytelen volt fegyverét használni. Harminc zsidó és harminc arab, valamint két angol sebesült meg az összecsapás és a katonai sortűz következtében.

VILAG TUKRE

Anglia és a világnézetek háborúja

Irta: Sir Herbert Samuel

Korunk háborús veszedelme az ideológiai konfliktusa. A spanyol polgárháború inkább a világnézetek, mint az érdekek harca. Németország urai Oroszországgal szemben a képzelhető legelleneségebb harcot használták és ezt nem valami faji elfogultsággal, területi vagy gazdasági érdekkelkülönbséggel indokolják, hanem elveik ellentétességét hangsúlyozzák és folyton arra hivatkoznak, hogy a bolsevizmus Németországot és egész Európát fenyegeti a kommuniztác világhódító terveiben. Látjuk, hogy a világnézeti különbségek egész népeket a pusztítás szörnyű eszközeivé változtatnak. Látjuk, hogy a világnézeti különbségek egész népeket a pusztítás szörnyű eszközeivé változtatnak. Sze meink előtt emelkedik ki a szörnyű lehetőség: a baloldali és jobboldali nemzetek összeütközése. Bármelyik napon valami külső esemény egybeforrasztja a baloldaliakat és a jobboldaliakat és bármelyik napon valami külső esemény egybeforrasztja a baloldaliakat és a jobboldaliakat és bármelyik napon valami külső esemény kirobanthatja a feszültségeket. Az eredmény katasztrófa volna.

Az angol közvélemény a kommunizmust is, a fasiszmust is, vele együtt a nemzeti szocializmust is tévtannak tekintti. A harmincmillió angol választó közül csak elenyésző kis rétegek hisznek ezekben a tanításokban. A 615 angol parlamenti képviselő között mindössze egy kommunista van és fasiszta egy sincs.

Az angol ember megítélése szerint a náci-fasizmus a tudatlan dicsőítése és az észszerűség megvetése. Filozófiája Nietzsche-től, Spengler-től, Bergson-tól, és Croce-zéke az intuíció dicsőítését a leghatározottabban elutasítja. Az angol úgy látja, hogy az intuíció nagyon könnyen anarchiához vezet, mert rend csak az értelmén alapulhat.

Politikai származása szerint a nemzet szocialista tanítás a hegelianus államfogalmon nyugszik. Eszerint az állam vagy a nemzet élő egység, az abszolút tekintély legnagyobb és legököltebb megtestesülése. Ez a gondolat is nagyon ellenkezik az angol fel fogással. Az angol embernek az állam bizonyos mennyiségű férfi és nő egybefogása bizonyos határozott közös célok elérésére. Az állam, mint misztikus, vagy metafizikus egység az angol embernek a tiszta mítosz. Az állam a néprét van és nem a nép az államért. Angol megítélés szerint az állam elsősorban azért van, hogy minden állampolgár szellemét, tehetségét, önértékét és felelősségérzését fejlessze, mert egy erős államnak erős polgárságra van szüksége.

A náci-fasizmus hisz a diktatúrában és valóságos heroskultust üz, ami egyben a legelésebb elítélése az „állhatatlan” demokráciának. Az angol népek más a véleménye, teljesen ellenkező. A személyes uralomnak, legalább a kezdetben, a gyors cselekvésben és a nagyobb fegyelemben, lehetnek bizonyos előnyei, de a hátrányai sokkal nagyobbak. Soha nem lehet elkerülni azt, hogy ne legyen véleménykülönbség abban a kérdésben, hogy mi a legjobb politika, ha ezeket a véleménykülönbségeket nem lehet választásokkal, parlamenti vitákkal és szavazásokkal elintézni, valami más módon kell eltüntetni őket... A diktatúrában ez a diktátorok a dolga, akinek a véleménye teljesen ellenőrizhetetlen személyes befolyásokon mulik. Ilye

államban senki nem kockáztathat meg szabad szót. Akinek más véleménye van, mint a diktátornak, azt a hivatalból való elbocsátás, a fogság, a száműzés, vagy a halál fenyegeti. Minden ellenzékét csirjában kíméletlenül elnyomnak. A becsületes vita, a szavazással való döntés helyét az intrika foglalja el.

A diktatura tüpróbája, hogy az első diktátor tudja e magát tartani és hogy mi lesz utódaival. Napoleonnak is meg kellett érnie Waterloo. Örököse a kis „Napoleon” már csak Sedán jutott el. Az egész történelemben csak egyetlen korszak van, amelyben több, valóban kitűnő diktátor következett egymás után, erős kormányok élén: a római császárok korára gondolok, Nervától Marcus Aureliusig. Ez a kísérlet, amely mégis nyolcvan esztendőig eltartott, aránylag sikeres volt, de utána bizony az összeomlás következett el.

Még egyet jól meg kell gondolni: A nemzeti szocialista üdv tanítása tisztán katonai jellegű. Hisz a harcnak magasabb értékében, az erőszak és szükség esetén a háború szentségében. Mussolini és Hitler több ízben is kijelentették, hogy szemükben a háború nélküli világ a pusztító világ. Az angol ember ezt a felfogást barbárnak és erkölctelennek tartja. Az angol ember tudja, hogy a háború a kultúra átka és a militarizmus a kultúra szütye.

Az orosz marxista rendszer sok tekintetben nagyon hasonlít náci fasizmushoz. Épp olyan, erőszakos, türelmetlen és antiliberalis, mint a nemzeti szocializmus. A szovjet gyűlölete minden vallás ellen és kegyetlensége ellenfeleivel szemben tetézte azt az ellenszenvet, amellyel az angol közvélemény már kezdettől fogva nézte. Angliában igen hevesen tiltakoznak az ellen a gondolat ellen, hogy az emberiségnek csak eközött a két egymással küzködő vélemény között lehessen választani. A fasizták és a kommunisták szívesen látnák, hogy ez az ellenszenv még fokozódik, mert mindkét párt ugy szerzte meg hivatit hogy azok nagyon gyűlöljék ellenfeleiket. A kommunisták nélkül nem volnának náci- és fasizta nélkül — legalább Oroszországban kívül — kevés kommunistá volna. Nagy-Britannia mindenesetre azt kívánja, hogy ne legyen dolga se egyikkel se a másikkal.

Az angol közvélemény ítéletét így lehetne egybefoglalni: Nem kell az intuición, elég az egészséges emberi ész parancsa szerint cselekedni úgy odahaza, mint a világpolitikában. Minden konfliktust az észszerűség és nem az erőszak intézzen el. A világbéket a békeszerető nemzetek erős fegyverkezésének kell biztosítani.

Még három alapelv van: Minden kis és nagy nemzetnek egyforma joga van a függetlenségre és a védelemre minden támadás ellen. Egyetlen népnél sincs joga egy másik nép belső ügyeibe beavatkozni. Az önként aláírt szerződéseket be kell tartani, mert csak így lehet a világ rendjét stabilizálni.

A társadalmi feszültségek okait meg kell szüntetni. Nem a tulajdonjog alapvető megváltoztatásával, hanem egy lépésenként előrehaladó, de azért nem okvetlenül lassu reformmal minden téren, hogy a súlyos gazdasági zavarokat és a modern industrializmus számtalan igazságtalanságát meg lehessen szüntetni.

A szabadságot kell megvédeni minden formában: A nemzet, az alkotmány, a személy és a gazdasági élet szabadságát. A háborús okokat általános európai szabályozással kell kiküszöbölni. Ha ezt nem lehet elérni, csak gyarmati, vagy más áldozatokkal, az angol közvéleménynek mindig nagyobb része hajlandó még erre is.

És ami a legfőbb: Harcolni kell a háború nélkülözhetetlenségének gondolata ellen, mert ennek az új hitnek a megerősödése egész bizonyosan felidézne a háborút. Meg kell szüntetni a világnézetek harcát, mert másként nem lehet a világot megmenteni a fenyegető nagy veszedelem től.

— Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc Hőzset” keserűvizet kortyonként elfogyasztva igazán remek hatású. Az orvosok ajánlják.

Százezer zsidó vándorolt ki 1933 óta Németországból

A németországi zsidók birodalmi képvisellete beszámol három és féleves tevékenységéről. A német hatóságok megfosztják állampolgárságuktól az összes emigránsokat

Berlin, február 20. A németországi zsidók birodalmi képviselétének vezetői meghívott vendégek gyűlékezete előtt beszámolót tartottak a „Reichsvertretung” fennállása óta kifejtett három és féleves tevékenységéről és a jövőbeni feladatairól. A beszámolót a németországi zsidó közélet előkelőségei hallgatták végig, köztük az összes nagy szervezetek képviselői, a berlini hitközség elöljárói és képviselőtestületének tagjai.

Dr. Leo Beck rabbi elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy nincs helye a politikának, amikor a sors a kapukat döngtet. Csak a parancs és a törvény érvényesül ekkor, az erkölcsi egység és összefogás parancsa. A legfőbb kötelesség az ifjúság nevelése és jövőjének előkészítése, hogy az ifjúság, amely kivonul innen, tiszta szívvel járja meg a maga utját.

A Reichsvertretung költségvetése Dr. Otto Hirsch, nyugalmazott miniszeri tanácsos, a birodalmi képvisellete vezető elnöke, a Reichsvertretung szervezeti és pénzügyi kérdéseiről számolt be. Megállapította, hogy szervezeti tekintetben sikerült összefogni a németországi zsidóság összes erőit az együttes munkára. 1936-ban a birodalmi képvisellete négy és félmillió márkát adott ki. Ebből az összegből 700 ezer márka az országos szövetségek és hitközségek adóiból, 700 ezer márka önkéntes adományokból és 2 millió 400 ezer márka nagy külföldi zsidó szervezetek hozzájárulásaiból folyt be. A Sir Herbert Samuel által alapított Council for German Jewry, az amerikai Joint és az ICA által nyújtott hathatós támogatásról szólván dr. Hirsch többek között a következőket mondta:

— A külföldi segítségre csak a legnagyobb hálával gondolhatunk, holott ez a támogatás távolról sem meríti ki a külföldi zsidó hozzájárulásokat a németországi zsidók ügyéhez. Mert a külföldi kiképző telepek (hachsara) fenntartásához, a vándorlási, telepítési és elhelyezési munkához, a jóléti segélyhez ugyancsak nagy összegekkel rúgtak hozzá a külföldi szervezetek, s 2 millió 400 ezer márkát kifizél.

Dr. Jakob Hoffmann frankfurti rabbi a jótékonyági munkáról és a gazdasági segélyről számolt be. Behatóan foglalkozott a különböző segélyező intézmények tevékenységével, az agmenházakkal, az egészségügyi- és gyermekgondozással, a társadalmi iskolázással, a hadiözvegyek és hadiárvaik, a zsidó téli segély kérdéseivel, majd a gazdasági segélyről szólván, megállapította, hogy negyven ezer zsidó munkanélküli keres munkát Németországban.

A zsidó iskolák Dr. Julius L. Seligsohn az iskolák kérdéseiről referált. 1935-ben 130 zsidó iskola volt Németországban. Ezek közül 118 népiszkola és 12 felsőbb iskola volt. 1936-ban 30 új iskola létesült, úgy, hogy ezidőszent 160 zsidó iskola működik Németországban. 1936 végén 42 ezer zsidó iskolaköteles gyermek volt Németországban. 1937 január elején 22 ezer járt közülük zsidó iskolában. Míg 1935-ben a zsidó iskolaköteleseknek csak 45 százaléka járt zsidó iskolákba, addig 1936-ban 52 százalékra nőtt ez az arány. 1936-ban 485 ezer márkát adott ki a birodalmi képvisellete iskolákra. A zsidó iskolák egyharmadát részesítette szubvencióban. 1237 zsidó tanító működik Németországban. De nincs elegendő héber tanár. Most készül egy új német olvasókönyv a zsidó iskolák számára. Dr. Seligsohn elmondotta még, hogy 237 német gyermeket Amerikában helyeztek el. Ezt az elhelyezési akciót az amerikai kormány is szívesen látja és a jövőben is folytatható lesz az.

A kivándorlás Dr. Franz Meyer referált. 1933 óta százezer zsidó vándorolt ki Németországból. Dr. Meyer méltatta a két legfontosabb kivándorlási szervezetet, a Hilfsverein és a Palesztina-Hivatal együttműködését a birodalmi képviselettel, ami igen áldásosnak bizonyult. Kifejtette továbbá, hogy a kivándorlók soraiban egyre csökken a korosabb emberek száma és nő a fiataloké. A transzfer kérdésekről szólván, az előadó rámutatott arra, hogy a zsidó vagyonok transzferálásának kérdését lehetőleg úgy oldják meg, hogy ezáltal vagyonatlan zsidók kivándorlását és áttelepítését tegyék lehetővé.

Elveszik az emigránsok utleveleit Berlin, február 20. A napokban tették közzé azon német alattvalók névsorát, akiket megfosztottak német állampolgársá-

guktól. Ebből az alkalomból a német rendőrség főnöke, Himmler kijelentette, hogy 1937-ben az összes német emigránsoktól megvonják az állampolgárságot. Ebben az évben új utlevél-rendszert vezetnek be és minden német külön igazolványt fog kapni úgy Németországban, mint külföldön. Ez az okmány fogja igazolni, hogy az illető német állampolgárságu német. A régi utleveleket érvénytelenítik. Az emigránsok nem kaphatnak illetőségi bizonyítványt azoktól a kormányoktól, amelyek elismerik a német állampolgárságot.

Nemzetközi szakértőbizottság alakul a bevándorlási lehetőségek tanulmányozására

Genf, február 20. A nemzetközi munkaügyi hivatal Genfben ülésező igazgatósági tanácsa elhatározta, hogy a népszövetségi tagállamok kormányainak közreműködésével

szakértőbizottságot alakít az egyes országok bevándorlási lehetőségeinek kivizsgálására. A bizottság jelentése alapján pozitív lépéseket fog majd tenni a nemzetközi munkaügyi hivatal a kivándorlás terén.

Komarcicki lengyel delegátus a vita során rámutatott arra, hogy Lengyelország lakosságnövekedése a háború óta 7 millió lelket tesz ki, vagyis nagyobb, mint az összes balti államok lakossága együttvéve. Lengyelország — mondotta — hajlandó résztvenni a kivándorlási kérdés nemzetközi megoldásában, de ne álljanak meg a tárgyalásoknál, hanem lassan hozzá a gyakorlati megoldásokhoz.

Brazília és Argentina képviselői kijelentették, hogy országaik ezidőszent csak mezőgazdasági elemek bevándorlását engedélyezhetik. Más elemek számára nincs bevándorlási lehetőségük.

A hét legnagyobb sikere az:

ALLOTRIA
rendezte: **WILLY FORST**, bemutatja a
Select Muzgó

Nem lesz többé házasság utján automatikusan román állampolgár a külföldi nő

A legfelsőbb törvényelőkészítő tanács még súlyosbította a parlamenti kezdeményezésből benyújtott törvényjavaslat paragrafusait

Bucuresti, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Annakidején megírta az Uj Kelet, hogy jobboldali politikusok kezdeményezésére törvényjavaslatot nyújtottak be a parlamentben, melynek az a célja, hogy megszorítsa a házasságok utján szerzett állampolgárság elnyerését. Az eddigi törvény értelmében, ha külföldi nő román állampolgárral házassodik össze, automatikusan állampolgárrá is vált. De megkönnyítette az eddigi állampolgársági törvény a román állampolgármókkal összehasonodott férfiak honosítását is, akiknek nem kellett betartaniuk a tízéves naturalizációs határidőt.

Mint az Unversul jelenti, a törvényjavaslat amelyet annakidején az Unversul támogatott, már megjárta a legfelsőbb törvényelőkészítő tanácsot is, ahol az eredeti törvényjavaslat szövegét még súlyosbították. A törvényhozó tanács javaslata értelmében az új törvénytervezet módosítására ajánlja az 1924 február 24-es állampolgársági törvény 4. szakaszát és egyes bekezdéseit, a 8. szakaszt és egyes bekezdéseit, valamint a 40. szakaszt.

A 4. szakasz az új szövegezésben a következőképpen hangzana: **Román állampolgárral egybekelt külföldi állampolgárnő nem válik román állampolgárrá.**

A volt idegenek román állampolgárságát a minisztertanács adja meg, a naturalizációs bizottság jelentése alapján. Az összes többi esetben a román állampolgárság elnyerése csak a naturalizációs bizottság, tizévi kötelező határidő leteltével válik román állampolgárrá.

A 8. szakasz szerint a naturalizálás feltételeit megállapító bizottság leszállíthatja a határidőt, vagy felfüggeszheti azt,

a) olyan idegenek számára, akik bizonyít-

ják, hogy hasznosak lehetnek a román nemzetre,
b) etnikailag román származású nőkkel egybekelt idegenek esetében, de csak akkor, ha gyermekük van a házasságból, vagy, ha az idegen katonai szolgálatot teljesített és az országban született. Minden más esetben kötelező a törvényben előírt naturalizálást idé.

A 40. szakasz. **Román állampolgárral egybekelt idegen nő a házasság felbontása után csak akkor tarthatja meg állampolgárságát, ha a férj etnikailag román és ha gyermekel vannak a házasságból.**

Az álházasságok, amelyeket az 1924. február 24-iki törvény megjelenésekor kötöttek a román állampolgárság elnyerése céljából visszaülésnek minősíthetők és felbontathatók.

Az ügyészség kérésére hivatalból, vagy feljelentés alapján a törvényszék teljes tanácsal és sürgőséget is kimondva vizsgálható erővel ítéltet a házasságok valódisága fölött. Az álházasság bizonyítása tanakkal, vagy feltevések alapján lehetséges. A törvényszék ítélete ellen csak felfolyamodással lehet élni.

Az ilyen formában megsemmisített házasság csak az állampolgárság birtoklásának kérdését befolyásolhatja.

Ha a megsemmisített házasság olyan idegenre vonatkozik, aki házassága alapján nyerte el állampolgárságát, a kellő határidő nélkül, az ügyészség hivatalból értesíti a naturalizációs bizottságot, mely revizió alá veszi a naturalizálást és jelentést terjeszt fel, melynek alapján elkészül a minisztertanácsai jegyzőkönyv, a törvénytelenül nyert állampolgárság megvonásáról.

A törvényjavaslatot szerdán a parlamenthez eljuttatják.

Február 21 | **Román Opera** | Február 22
Cigánybáró | **TOSCA**

Két rendkívüli előadás a világhírű szoprán énekesnővel

VERA SCHWARTZ
kamaraénekesnő
a bécsi állami Nagyopera tagja.

Hitlerista „magánrendőrség” terrorja Bucarestben

Hogyan hurcolták el és kiozták meg az ifju liberálisok vezérét

Dolgozik „a kéz, amely nem kimél”

Bucuresti, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Néhány napon keresztül Bucarestben azt érezték az emberek, hogy valami titok lappang az események mögött. De nem tudta senki, hogy mi ez a titok. Nyomasztó, nehéz atmoszféra nehezedett a fővárosra. A lapokban érthetetlen cikkek jelentek meg, valósággal rejtélynyelvtől talantom kellett hozzá, hogy kiokoskodja az ember, tulajdonképpen mi is húzódik meg a sorok mögött.

A fővárosi politikai élet két nagy tekintélye: Iorga Miklós és Grigore Filipescu igyekeztek lapjaikban igen diszkrétan megmagyarázni a helyzetet. Iorga az ifjúságot intette és a román nép magasztos, vértel-

len nacionalizmusáról harsogott a közvélemény felé, Grigore Filipescu pedig, akinek nagy társadalmi népszerűsége és tekintélye vitán felül áll, napokon keresztül az anarchia veszedelméről irt vezércikkeket.

A rejtély azonban rejtély maradt. Hétfőn pedig nem tartották meg a parlament ülését. Pánik tört ki. Kormánykriszistól beszéltek. Végül is kedden délután a kamara ülésén Calinescu lerántotta a leplet az egyre aggasztóbb és nyomasztóbb atmoszféra okairól. A szombati temetésen résztvevő külföldi követek ügyében interpellálta meg a kormányt.

„Magánrendőrség” elhurcolta az ifju liberálisok vezérét

Egyes lapok történelmi jelentőségüknek minősítették a kamara és a szenátus üléseit, amelyeken a helyzetet megvizsgálták. Iunian volt az első, aki beszédében a külpolitikai kérdések mellett hozzá mert nyulni olyan témához is, amelytől a politikusok az utóbbi időben tulságosan is idegenkedtek.

„... az országban az állami rendőrségen kívül — mondotta Iunian — mely csak esetenként lép közbe, létezik egy magánrendőrség is. Ennek a magánrendőrségnek inkvizíciós terme van, ahová — hogy önöknek is kedvükben járjanak — elhurcolták magát az ifju liberálisok vezérét, aki sokkal lelkesebben igyekezett védelmére kelni a nagy liberális eszméknek és aki készségesebben tudott áldozatokat hozni ezekért az eszmékért, mint a párt jelenlegi vezetői. Ezt az ifjút elhurcolták és megfenyítették.

Később az ifju liberálisok hivatalosan a Romanul-ban, „Kinzások hete” cím alatt cikk jelent meg, melyből minden kiderült. Am nem ez volt az egyedüli eset. Történtek mások is. Egy másik, Radulescu nevű diákot, Gogu Radulescut is elhurcolták ebbe az inkvizíciós terembe és kegyetlenül megbüntették. Hogy miért, nem tudom.

Ezeket mondta Iunian. Lássuk, hogyan történt mindez.

A liberális ifjúság manifesztuma

Néhány héttel ezelőtt a liberális párt ifjúsági szervezetének Romanul című lapjában az ország diákságához címzett manifesztum jelent meg, amely veszkialtás-szerűen hívta fel a diákság figyelmét a szélsőséges demagógia veszedelmeire.

„A háboru utáni ifjúság — írja a manifesztum — amelyen a nemzeti élet cél, a történelmi folytonosság, az etnikai újjászületés és a társadalmi forradalom vándora, a szélsőségség lejtőjére jutott.

A szélsőségség forradalmat jelent. Az állandósult forradalom az anarchiához vezet. A hosszú szélsőségség nem más, mint anarchizmus. Az egyetemi ifjúság az egyre fejlődő anarchizáló-dás szimptomáit mutatja.”

Ebben a hangnemben szólította fel a manifesztum az egyetemi ifjúságot, hogy tömörüljön a liberális párt kereteibe, ahol az igazi liberálizmus gondolata védi meg a

jövő nemzedékét a jobb- és baloldali anarchiától.

A manifesztum, amely a demokrácia vonalán egyformán foglalt állást a jobb- és baloldali szélsőségségek ellen, megjelent. Hogy a manifesztum megjelenésének milyen tragikus következménye volt az ugyanennek a lapnak február 10-i számából derült ki, amelyben a „Kinzások hete” cím alatt az alábbi cikk jelent meg:

„Kinzások hete”

„Ime, mi történt: A nemzeti liberális egyetemi ifjúság manifesztumot bocsátott ki.

Mint minden politikai manifesztum, ez is a liberális pártnak a többi pártokkal, csoportokkal, vagy politikai irányokkal, tehát a szélsőséges jobboldali mozgalommal szembeni álláspontját szögezte le. Lehetséges, hogy a manifesztumot az ifjúságra jellemző hevesség jellemezte, anélkül azonban, hogy trivialitásokat, túlzásokat és rágalmatokat tartalmazott volna, amelyekkel a szélsőségségek támadják a pártokat és a politikusokat.

Mégis ezt a manifesztumot provokálnak találták a légióvárosok főnökeivel szemben. Az lett volna logikus, hogy ellenmanifesztumban válaszoljanak az értékes liberális ifjúságnak. Ugy tudjuk, hogy a diákság harci eszköze az intellektualizmus kell, hogy legyen.

Szélsőségeinknek azonban az a véleménye, hogy a román diáknál a biceps nek kell helyettesítenie a szürke agyat, olyképpen, hogy értesüleink szerint több banda kutatja át a várost a manifesztum feltételezett szerzőjének és szerzőinek felkutatására. A liberális diákokat vitték a légióvárosok székházába, hogy kihallgassák őket. A hajszá tetőpontját Aurelian Radulescu egyetemi hallgató esetében érte el, aki fanatikus és energikus tagja a liberális ifjúságnak és egyike a bucaresti egyetem legéremesebb hallgatóinak.

Mint az erdőben, vagy mint a közepkorban, az elragadott Radulescut Cantacuzino-Granicerul lakására, a volt vasgárda székházába vitték, majd két-három óra múltán átszállították az orvos-tanhallgatók otthonába (65. számú szoba) és ott pokoli tortúráknak vetették alá, hogy különböző nyilatkozatokat csikarjanak ki tőle. Ezek a nyilatkozatok politikai és ideológiai ellenfelek ezután

következő valószínű elrablására és megkínzására szolgálhatnak majd magyarázatul.

Huszonöt ütés nyolcórétbe hajtott kötéllel

Szegény Radulescu mit szenvedett el a liberális eszméért, a pártért, amelyben dolgozik és főleg mert nem akarta elárulni bajtársait. Miután egész éjszaka kiozták, azt mondták, hogy várjon. Hőhérai keresztény, román és nacionalista diákok, mint ő maga, eltávoztak a kínzással és terrorttal kísért nyilatkozatokkal, hogy az illetékesnek jelentést tegyenek. Ezután visszatértek az itéllettel: huszonöt ütés, egy nyolcórétbe hajtott kötéllel.

Artatlan, teljesen artatlan kollégájuk iránti elvakult gyűlöletből, kímélet nélkül végrehajtották a büntetést.

A kínzás alatt a szerencsétlen áldozat többször elvesztette eszméletét.

Végül autóba ültették és útjára engedték. Kollégáit most keresik, hogy hasonló bánásmódban részesítsék őket.

Várjuk, hogy meddig fog feszülni a hur. Lássuk, vajjon nem eszünk-e már az eddigi áldozatok és nem lehetséges-e azoknak az időnek a visszatérése, amikor az ifju nemzedék közötti elmentéket intellektuális módon intézték el, élő szóval és gondolkodással, nem barbár módon, nem erőszakkal és fegyverrel?

Hiszünk a józan ész és Krisztus igazi hitének győzelmében.

Anélkül, hogy különböző kereszteteket tűznénk ki tüntető módon a mellünkre, lelkiünkben hordjuk az igazi keresztet.

Ennek segítségével győztünk májusban, meghusztva egy, a diákérdekkel ellen megindított sztrájkmozgalmat. Akkor bebizonyult, milyen számosan vagyunk fegyelmestek és szervezettek. Tagjai vagyunk egy pártnak, amely egész léte alatt a román nép fejlesztésén

dolgozott a konstruktív nacionalizmus és kereszténység vonalán.

Nem félünk a fenyegetésektől, mert velünk van az igazság és isten segítségével győzni fogunk.”

Igy hangzik az ifju liberálisok válasza vezérüknek megkínzására. Ezt a választ ismertette Iunian is a kamarában. Luca belügyminiszter válaszolt az interpellációra és bejelentette, hogy a rendőrség letartóztatott két légióvárosi, Radulescu bántalmazói közül. Ennyit mondott Luca.

„A kéz, amely nem kimél”

De Iunian interpellációjában egyebek is voltak. Elmondotta többek között, hogy, ujabban „Măna care nu iartă” és (kéz, amely nem bocsát meg) aláírással politikusok, ujságírók „árják” és „nemárják” fenyegető leveleket kapnak. A „Kéz, amely nem bocsát meg” parancsokat osztogat, megfélemlít. Hogy végrehajtott-e valamelyik itéletét, arról senki sem tud.

Szélsőségség ügyvédek megszervezték a zsidó ügyvédek elleni terrort. A zsidó ügyvédek kétségbeesítő körülmények között végzik hivatásukat. Az állami kórházakból felelőtlen emberek kikergetik a zsidó orvosokat és gyakorló orvosokat. Az uccákon horogkeresztekkel kereskedő suhancok és utonállók terrorizálják a járókelőket és ha valaki nem hajlandó megvásárolni, megverik.

Iunian beszéde nélkül is éreztük, hogy soha ilyen nyomasztó a fővárosban az atmoszféra még nem volt.

Inculet helyettes miniszterelnök, miután a német és olasz követekkel kapcsolatos interpellációkra válaszolt, a következőket mondotta:

— Ami a Iunian képviseletét által említett belpolitikai kérdéseket illeti, azokat hagyjuk más alkalomra... (—dei)

Bucuresti, február 20. A rendőrség jelentette a belügyminisztériumnak, hogy Aurelian Radulescu diák támadója, aki ugyancsak Radulescunak hívják, önként jelentkezett a rendőrségen.

Az angol király és királyné a londoni zsidó negyedben

Az antiszemita agitáció elleni tüntető megvilátozásnak tekintik a királyi pár szombati látogatását a Whitechapelben

London, február 20. VI. György angol király és Erzsébet királyné az elmúlt szombaton London keleti részében tettek hivatalos látogatást és a zsidó lakta Whitechapel is bejárta királyi pár. A londoni lapok jelentése szerint a királyi pár azért választotta erre a látogatásra a szombati napot, a zsidók pihenőnapját, hogy főleg a zsidó lakossággal jussanak kontaktusba. Ebben a gesztusban az antiszemita elleni tüntető megnyilatkozást látnak a királyi pár részéről. Tudvalevő ugyanis, hogy London Eastban fejtik ki antiszemita agitációjukat Mosley fasisztái és a Whitechapel körül történt zsidóellenes

kilengések még ma is élénken foglalkoztatják az angol közvéleményt.

A királyi pár több, mint egy órát töltött a Whitechapelben, ahol a lakosság példás rendezettségben meleg ünnepségben részesítette a királyt és a királynét. Az ünneplő tömegben sok anya volt látható, akik gyermekeiket tartották karjukon és magasságra emelték őket, hogy lássa a királyi pár. Az összes házak fedeleit, ablakait és erkélyeit dusan feldíszítették. A rendet a zsidó frontarcosok szövetségének tagjai tartották fenn, akik a háboruban résztvevő zsidó légió zászlajával vonultak ki.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

- Banati levél -

Timisoara, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Az itteni piacon még mindig nyomott a hangulat. A vásárlások igen kismértűek: a fogyasztók még az elengedhetetlenül szükséges áruk bevásárlásától is tartózkodnak. Ennek a körülménynek tudható egyébként az is be, hogy a kereskedők, különösen a detail-eladásban, igen óvatosan járnak el az árak emelése körül: semmilyen pénzt és vévőt nem akarnak elszalasztani — jöhetnek a gyárpár és angro-kereskedelem, a nyersanyag árának emelkedése folytán, az egész vonalon érezhető emelést hajtottak végre.

Pénzbőség a banati bankpiacon

Nagy általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy különösen itt a Banatban az év első felében igen nagy pénzbőség lépett fel s mert a felhalmozott tőkékkel nem igen lehet most új vállalkozásokba kezdeni, ez a körülmény az egész vonalon érezteti hatását. Vagyis: csak most vált és válik nyilvánvalóvá, hogy milyen nagyon gazdag volt a banati gabonatermés. A termelők alig értékesítették eddig termésük felét és máris olyan pénzbőség lépett fel, amire a Banatban is nagyon rég nem volt példa.

Ezzel a felhalmozott tőkével kapcsolatosan most aztán ott állott elő a baj, hogy ezidőszent — a politikai konstellációkra való tekintettel — nem igen indulnak meg újabb vállalkozások. A gyárpár sem igen vesz igénybe nagyobb hitelt.

A gabonapiac hírei

A gabonapiac ezidőszent a helyzet változatlanul csendes. Ugyáztalán most már március közepéig nem is igen lesznek eltolódások az árak körül. Ennek számos oka is van. Az egyik momentum: pillanatnyilag nem nyilvánul meg komolyabban árukereslet sem belföldi, sem külföldi relációkban. Ez a körülmény maga után kellene vonja az árak lassu lemorzsolódását. Hogy azonban az árak — úgy ahogy — tartják magukat, ez annak tudható be, hogy úgy a termelők, mint a gabonakereskedők, előszeretettel tartalékolják a nagyobb gabonakvantumokat. Nem herdálják el, nem dobják piacra a búzát és a többi gabonaféléket.

Ennek a háttérben az a remény húzódik meg, hogy a gabona, de különösen a buza ára, március második felében jelentékenyen emelkedni fog. Itt ugyanis számon tartották a transzilvániai, aztán a maramuresi és bucovinai termést és a vonatkozó megállapítások szerint márciusban ezeken a helyeken komoly áruhiány fog fellépni. Ezenkívül ugyancsak márciusban számolnak a külföldi komolyabbnémű árukereslettel. Ebben a vonatkozásban számításhoz jön: Csehszlovákia, Németország, Ausztria, Olaszország, Anglia és Görögország. Egyébként éppen az elmúlt napokban engedélyeztek 2300 vagon búzát a görögországi, továbbá 600 vagon búzát az olaszországi export céljaira.

Gabonapiac: A gabonapiacra egészen sekélyművű üzletek kerülnek lebonyolításra. Helyesebben: a malmok és a terménykereskedők csak a momentáni szükségletek fedezésére szorítkoznak. Az árak ennek megfelelően a következők: 78 kilós buza 435, illetőleg 79-80-as 440, továbbá tengeri 250, zab 300-310, takarmányárpa 310, tavaszi árpa 350, muharmag 410, napraforgó 460, tökmag 780-800, cirokmag 230, lucerna 3200 és lóhere 2600 lej százkilónként.

Lisztpiac: A banati malmok elég intenzívitással dolgoznak. A közeledő husvéti ünnepekre máris nagyobb rendelések történtek az ország különböző részeiből. Az árakat az alantikban adjuk: 30-70-es be-

osztású liszt kismalmi termelés 730, illetőleg nagymalmi 800, továbbá korpa 260 lej százkilónként.

A textilpiac

A nagy külföldi fonalgyárak ezidő szent teljes kapacitásuk kihasználásával dolgoznak és — értesüléseink szerint — csak egészen kivételesen vesznek fel újabb rendeléseket. Beavatottak szerint augusztusig annyira el vannak látva munkával és rendelésekkel, hogy a most befutó rendeléseknek csak az említett időpont után hajlandók eleget tenni.

Igen tanulságos a belföldi textilipar mai helyzetével közelebbi ismeretségbe jutni. Az itteni gyárak ugyancsak teljes kapacitásuk kihasználásával dolgoznak. A szezonrendelések is igen nagy számba futottak be, illetőleg futnak még mindig be. A nyersanyag körül mutatózó árrágrulás, valamint ugyancsak a nyersanyag beszerzése körül mutatózó nehézségek miatt — a gyárak

Uj egyezségi ajánlatot tett a Banca Marmorosch betéteseinek és hitelezőinek

A Banca Marmorosch azon hitelezőinek akik az eddigi egyezségi ajánlatait nem fogadták el, új egyezségi ajánlatot tett. E szerint 100 ezer lej betétösszegig terjedő hitelezőinek február 15-től kezdődőleg betétösszegük 35 százalékát készpénzben fizeti ki, míg a fennmaradó 75 százalék erejéig francia frankra szóló Bucuresti város által kibocsátott 7 százalékos kamatozású kötvényeket ad.

A város vezetősége, vagy a Háztulajdonosok Szövetsége letelelése az 50 százalékos pótdadó kivételéért?

Cluj, február 20. A Háztulajdonosok Szövetségének választmánya néhány nappal ezelőtt ülést tartott, amelynek keretében megtárgyalták a háztulajdonosok és a város között a járdaperekből kifolyólag felmerült konfliktust. A háztulajdonosok szövetsége ülésén kimondották, hogy a háztulajdonosok nem felelősek az 50 százalékos pótdadó kivételéért. A város tudvalevőleg a járdaperek elvesztése után a tízmillió járdaköltséget 50 százalékos pótdadó formájában az egész város lakosságától inkasszálja be. A legutóbbi időközi bizottsági ülésen foglalkoztak a háztulajdonosok szövetségének ülésén elhangzottakkal és az 50 százalékos pótdadó igazolására a város választ szerkesztett meg a Háztulajdonosok Szövetségének.

Az időközi bizottság leszögezi — írja a válasz — hogy a járdajavításokat még a magyar uralom alatt kezdték el, amelynek költségeit a városi szabályrendelet értelmében az a háztulajdonos fizeti, akinek a háza előtt járdát készítettek. A város előbbi vezetősége 1933-34-ben nagy aszfaltozási munkálatokat hajtott végre a város különböző pontjain, amelynek költségeit a szabályrendelet értelmében a házgazdákra hárította. A háztulajdonosok egy része ki is fizette a járdaillesítékeket, egy másik része azonban megfellebbezte a kivételt. Mint ismeretes, a járdaperek egy részét a háztulajdonosok megnyerték, viszont számos háztulajdonosnak visszautasították a fellebbezését. Végül is a semmitől kezdődően kimondotta, hogy a háztulajdonosok nem kötelesek megfizetni a járdák költségeit. A város tehát nem tehetett mást, mivel rendkívüli jövedelmi forrás nem áll rendelkezésére, hogy pótdadó formájában inkasszálja be a tízmillió lejt ki tevő járdaköltséget. A városnak ezt az eljárást a semmitől kezdődően döntése tette lehetővé, amely kimondotta, hogy a polgárság kell fedezze a járdaköltségeket. Így áll a helyzet. A város vezetősége teljes felelő-

séget vállal azért, amit tett, de a Háztulajdonosok Szövetségének is vállalnia kell a felelősséget, mert minden lehetőséget megtekintettek arra, hogy megnehezítsék a városvezetőség munkáját.

áremelést hajtottak végre az egész vonalon. Már most, ha ismerjük ezt a két körülményt, az első pillanatban szinte furcsának tűnik majd az a szituáció, melyben pillanatnyilag a detailkereskedelem keservesen vergődik. A kereskedők még a decemberi szezon-szállításokból kifolyólag sulyos obligóban vannak a gyárakkal szemben. Január és február hónapokban viszont, amikor fizetni kellett volna az esedékességeket — rossz, nagyon rossz volt az üzletmenet és maga az inkasszó is. Ilyenformán tehát, hogy a kereskedők eleget tehessenek a gyárosokkal szemben fennálló kötelezettségeiknek, teljesen számításon kívül hagyják a mai általános dráguló tendenciát és hogy pénzhez jussanak, minden áron igyekeznek felhalmozott készleteiket tudolni.

Ujabb áremelkedés a fapiacn

A puha és műfában az utóbbi napokban ujabb áremelkedés következett be. Ezt az áremelést a fatermelők annak reményében eszközölték, hogy az idén ugy a belföld, mint a külföld igen nagy árukeresletet fog majd konzumálni. Belföldi viszonylatokban az a helyzet, hogy a tavasz beálltával nagyarányú építkezésekre számítanak.

Külföldi relációkban Egyiptom, Marokkó, Brazília, de különösen Palesztina érdeklődik igen intenzíven a román épületfa iránt. A palesztinai gazdasági helyzetre igen jellemző, hogy innen olyan ajánlatok futottak be, melyek a mostani újolag felemelt tarifa áránál is kedvezőbbek.

A detailkereskedelem, természetesen, nagy nyugalansággal fogadta ezt az áremelést. (f. m.)

Bucuresti

egyik legelőkelőbb központi fekvésű

penziója

a tulajdonos betegsége miatt átadó, esetleg társulás lehetséges. Ajánlatok a kiadóra „Társulás” jellegre.

Megszigorítják a köztisztviselők számára való árubehozattal

A kereskedelmi minisztérium tudomására jutott, hogy egyes cégek az állami és köztisztviselők számára külföldről importált nyersanyagokat rendszeresen átveszik. Az is előfordult, hogy egyes köztisztviselők több ízben nem vették át a címükre importált árut, hanem azt magáncégek birtokába juttatták. A kormány most úgy döntött, hogy a köztisztviselők számára kiadott behozattal engedély kiállításától számított 60 napon belül közölni kell a kontingenciális hivattal, hogy a címzett átvette-e az árut és ha nem, miért bontotta fel a szerződést. Ha a válasz nem kielégítő, az importőrt ki zárja a további árubehozattal és bünvádi utra terelik az ügyet.

Megszigorították az adóbizonylatok kiadását.

A pénzügyminisztérium a telekkönyvi törleksekhez, végrehajtás felfüggesztési kérésekhez, adó- és illetékmentességi kérésekhez és az utlevelekhez szükséges adóbizonylatok kiadásának eddigi rendszerét megszigorító rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. A rendelet szerint ily bizonylatokat a pénzügyi közegek csak úgy adhatnak ki, ha a kérelmező adóügyi helyzetét alapos vizsgálatnak vetik alá és a vizsgálat adataira a bizonylatban is kitérnek.

FÉRFIAK!!

VILAGSZABADALOM! IMPOTENCIA már csak a múlté! A CASANOVA készülek (nem gyógyszer) használatával, ifjúságtól a legelőrehaladottabb korig, még a legsúlyosabb IMPOTENCIÁBAN szenvedő FÉRFI is, visszanyeri teljes virilitását. Küldjön 17 lejt bélyegben, melynek ellenében díjmentesen megküldöm kiszikretnen ezen tüneményes készülek ismertetőjét. Készülek állandóan raktáron.

A. FISCHER Bucuresti I. Casuta postala 333.

Balsam TABAIN

Gyógyít Reumát, Köszvény, Csuzt, Fertőtlenítő sebhegesztő Gyógyszertárakban és drogériákban. Lerakat: BURESTI I. Calca Victoriei I.

Vandál pusztítás az aradi zsidó temetőben

Arad, február 20. Felháborító merénylet történt a péntekről szombatra virradó éjjel az aradi zsidó temetőben. Ismeretlen tettesek hatvan gyümölcsfát téptek ki a temető telkére. Az öregebb fákat is letörték. A városban nagy a felháborodás a vandál tett miatt, annál is inkább, mert politikai háttérrel sejtene megötte. Az aradi hitközség ezér lejtalmat tüzött ki a tettes kézrekerítésére.

A premontrei rend birtokának kisajátítása az oradeai törvényszék előtt

Oradea, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Szombat reggel kezdte meg az oradeai törvényszék a premontrei rend és az állam kisajátítási perének tárgyalását. Mint ismeretes, hat hónappal ezelőtt az állam kisajátítás útján birtokba vette a premontrei rend nagy oradeai telkét. A rend pert indított a kisajátítás ellen, amelynek törvényszéki tárgyalását nagy érdeklődés előzte meg. A törvényszéki tárgyaláson Ghibu tanár egyetemi professzor képviselte az állam érdekeit, míg a premontrei rend jogi képviselője dr Paczkó Elemér volt.

A délelőtti tárgyalás során Ghibu tanár többek között kijelentette, hogy a premontrei rend nem törvényes alakulat, működése nem kifogástalan és magyarországi támogatást élvez. A szóbanforgó telket a magyar államtól kapta és így az jogszérien a román államot illeti meg.

Dr Paczkó Elemér részletesen reflektált az államügyvéd beszédére és hangsúlyozta, hogy a szóbanforgó birtok törvényesen illeti meg a premontrei rendet.

A délutáni tárgyaláson Olteanu ügyvéd ugyancsak az állam képviselétében szólalt fel, majd újból Ghibu tanár beszélt. A tárgyalást ezután elnapolták.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, február 21.

Bucuresti. 7.30: Reggeli műsor. 11.50: Hangszó. Egyházi beszéd. 12.10: Karének. — 12.40: Hírek. Dinicu-zenekar. Közben 14.10: Hírek. 15: Gazdáknak. 18: Nemzetközi hangverseny Argentínából. 18.35: Táncczene. Szünetben 19: Időszéri anyag. 20.05: A nemzet órája. 20.25: Románia-énekkar. 21: Hangjáték. 22.05: Rádiózenekar. Mainardi csellóművész. Boccherini: Hangverseny. 22.20: Hírek, sport. 22.55: Rádiózenekar. 23.55: Hírek.

Budapest. 10.30: Hírek. 11-12.10: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15-13.15: Evangélikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés. 13.30: Zenekar. 14.45: Világhíradó. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.50: Zenélő doboz. 17: Zenedélután a Hubay-palotából. 17.45: Az argentinai világhangverseny ismertetése és 18: A genfi Rádió Unió rendezésében a hangverseny közvetítése Argentínából. 18.35: Előadás. 19.05: A rádió szalonzenekara. — 19.50: Sporteredmények. 20: Sok zene semmiért, hanglemezzel.

Hétfő, február 22.

Bucuresti. 6.30: Reggeli műsor közvetítése. 13: Hírek. 13.10: Hanglemezek. Közben 14.10: Hírek. 15: Hírek. 18: Hanglemezek. 19: Hírek. Felolvasás. 19.20: Rádiózenekar. Donizetti: Don Pasquale, nyitány. Massenet: Nápolyi jelenetek, szvit. Nottara: Frado, szvit, Saint-Seans: Jota, Strauss János: Ahol a citrom virul, keringő. Szünetben: Felolvasás. 21.20: Vasillu Maxim román dalokat énekel. 21.50: Könyvek, folyóiratok.

Budapest. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Kamarakórus. 15.40: Hírek. 17.45: A rádió diákkéltőrája. 18: Előadás. 18.35: A rádió szalonötöse. 19.35: Előadás. 20.05: Hanglemezek. 21: Felolvasás. — 21.40: Berlioz: Fantasztikus szimfónia. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene, Kalmár Pál énekel. 24: Hírek német nyelven. 24.05: Szalonzene. 1.05: Hírek.

Figyelem!

Csak a legjobb az Ön részére elég jó. Ezért okvetlenül csak a legbiztosabb, leg-egészségesebb és legfinomabb „BRILLIANT EXTRA PRIMEROSSIMA” valamint a PRIMEROSSILKEN FINEST gumit kérje és meg fog győződni arról, hogy annál jobb nem is létezik.

VASAR...
Budape...
sebségi...
ben örzi...
évvél eze...
hijján zsi...
elvezett...
atyát, ak...
retlenség...
nagyobb...
sokol ne...
hanem tu...
ben is. E...
előadást...
helyiségé...
tett mind...
és orvose...
pszichoan...
tői a szl...
és a gyer...
gan állap...
szülők ne...
gözetik...
vagyunk...
szülőkkel...
sok keres...
könyveket...
Péter, hog...
a zsidó...
mint a...
komplex...
keresztény...
Még meg...
est a ker...
got nem t...
láni, mer...
zsidó gyer...
A nagy...
érdemes...
keltettek...
litikusnak...
között dr...
analitikus...
az Ódipus...
annyt jeg...
volt, az...
dában is...
a leg...
és az ókor...
Nagyon...
az egyesül...
— A sz...
tulajdonos...
nak dekla...
primitív n...
many leg...
pszichoana...
állapítási...
matot, am...
babiloni k...
jelentős m...
— Mind...
empiriás...
hogy a tá...
déseinek...
színezeti...
géség...
amelyben...
tikus vágy...
hogy nem...
nem értő...
Ódipusz-ko...
annak tula...
ket fekező...
kára alkab...
— Aján...
páternek...
sát, Voltai...
Whitehad...
Carlos-át...
lin: Ódipus...
sphinx-ét...
Diogenes...
dagyjitem...
életéről és...
M...
Diesel és...
zettel rés...
Fe

Zsidó volt-e Ödipusz és a róla elnevezett komplexus?

Páter Olasz Péter hajmeresztő nézetei a freudizmusról. Magyar pszichológusok nyilatkozatai a páter előadásáról. Mit kellene olvasnia a páternek?

Budapest, február 20. A transzilváni kisebbségi közönség még élénken emlékeztet a páter Olasz Péterre, aki tiz-tizenkét évvel ezelőtt katolikus templomokban jobbján zsidóellenes előadásokat tartott. Azóta elvesztettük szemünk elől a buzgó jezsuita atyát, aki azonban nem vesztett el az ismeretlenség homályában, sőt, most Budapesten nagyobb stílusban és nagyobb igényekkel szólal meg a Magyar Pszichológiai Társaság helyiségében. Az előadás kínos feltűnést keltett minden megfontolt magyar pszichológus és orvosember előtt. Azt állította a páter, a pszichológusok könyveit olvasva megfer-tőzi a szülőket és a pszichológusok neve-
lés a gyermekek lelkét teszi tönkre. Boldo-
gan állapította meg, hogy a keresztény szülők nem olvasnak és ezért nem is mér-
gezik meg gyermekeik lelkét. Mi nem vagyunk ennyire elfogultak a keresztény szülőkkel szemben és tudjuk, hogy nagyon sok keresztény szülő olvas éspedig igen jó könyveket. De azt is mondta páter Olasz Péter, hogy

a zsidó gyerekek szexualitása más, mint a többi és ha létezik is Ödipusz-komplexus, az kizárólag csak zsidó gyerekekre érvényes,

keresztény gyermekeknél ilyesmi nincsen. Még megjegyezte páter Olasz Péter, hogy az a keresztényeknek tapasztalt hiányosságát nem tudja ugyan a zsidóknál is kontrol-
álni, mert még nem foglalkozott sohasem zsidó gyerekekkel.

Görög és északi motívum...

A magyar pszichológusok körében az érdekes megállapítások érthető megítéléshez keltek. A lapok néhány ismert pszichológusnak a nyilatkozatát hozzák. Többek között dr. Holdos István, a Magyar Pszichológusok Egyesületének elnöke is, aki az Ödipusz-komplexussal kapcsolatban csak annyit jegyzett meg, hogy Ödipusz görög volt, az Ödipusz-komplexus az Edda-mondában is megtalálható és ugyanez a motívum a legtöbb északi nép mondavilágában és az ókori görög mondákban is felmerül.

Mit kellene olvasnia a Páternek

Nagyon tanulságos dr. Szinetár Ernőnek, az egyesület titkárnak nyilatkozata:

— A sokat támadott Ödipusz-komplexust tulajdonképpen nem is a zsidó tudomány-
nak deklarált pszichológus fedezte fel. A primitív népek szexualitását kutató tudomány legkevesebb zsidó és még kevésbé pszichológus uttorói jóval Freud megállapításai előtt felfedezték azt a lelki folyamatot, amely a görög mitológiának, sőt a babiloni kultúrának legendakörében is egyik jelentős motívum.

— Mindenesetre Freud érdeme, hogy empiriás kutatásai nyomán megállapíthatta, hogy a társadalomban élő ember lelki fejlődésének csak egyik állomása az az erotikus szexuális, végeredményben azonban gnyegség jellegű szülő-gyermek-szituáció, amelyben a gyermek megtanulja anarhisztikus vágyainak megszelídítését. Jellemző, hogy nem a pszichológus, hanem a hozzá nem értő laikusok hangsúlyozzák tul az Ödipusz-komplexus erotikus jellegét. Holott annak tulajdonképpeni lényege az ösztönöket fékező lelkiismeret és a társadalmi munkára alkalmas jellem kialakítása.

— Ajánlom figyelmébe a tiszteletreméltó páternek a görög mitológia áttanulmányozását, Voltaire, Corneille, Lamotte, Garnier és Whitehead Ödipusz-dramáit, Schiller: Don Carlos-át, Shakespeare: Hamlet-jét, Hölderlin: Ödipusz király-át, Hoffmannsthal: Ó és a sphinx-ét, Herodotos irásait a perzsákról, Diogenes és Plutarchos irásait, Boas legendagyűjteményét az északamerikai indiánok életéről és végül egy magyar szerzőnek,

Róheim Gézának kutatásait a primitív népek szexuális életéről.

— Ezenkívül figyelmébe ajánlom Strindberg, Rousseau, Stendhal munkáit, továbbá Goethe és Nietzsche önvallomásait. Ezt a széles irodalmat azért sorolom fel, mert a szerzők egyike sem gyanúsítható, hogy akár lelki szerkezet tekintetében rokonságot tart a zsidósággal. Ezeknek alapos áttanulmányozása után a tiszteletreméltó páter nézete néhány ponton bizonyára változást fog szenvedni. Ami a zsidó gyermek másfajta szexualitását illeti, arra vonatkozóan csak azt jegyzem meg, hogy azonos kulturális körülmények között fejlődő emberek szexualitása, a kóros esetektől eltekintve, mindig azonosan fejlődik.

De nyilatkozott dr. Focher László, a

A nemzeti parasztpárt parlamentereinek egy része új pártvezetőséget választását kérte

Száz nemzeti parasztpárti egyetemi tanár tanácskozik Bucarestben az ifjúsági kérdésről

Bucaresti, február 20. Ma délelőtt a nemzeti parasztpárt klubhelyiségében megkezdődött a párt egyetemi tanár-tagjainak értekezlete, amelyen több mint 100 egyetemi tanár vesz részt Mihalache elnökletével. Mihalache bevezető beszédében rámutatott arra, hogy az ülés célja az ifjúsági problémáinak tanulmányozása, különös tekintettel a diákságra.

— Súlyos helyzetben vagyunk — mondott-

ta Mihalache — és maga az ország tekintélye forog kockán. E súlyos helyzet egyik oka maga a fiatalsági probléma. Az ülés hivatalos megoldást találni erre a kérdésre.

A nemzeti parasztpárt parlamenti tanácsa tegnap ülést tartott, amelyen a tagok egy része a központi végrehajtóbizottság összehívását kérte új pártvezetőség választása céljából, mivel a jelenlegi vezetőség megbízatása 1936 december 31-én lejárt.

Egyetlen nap alatt három öngyilkosság történt Clujon

Családi viszálykodások következtében a temetőben marólugot ivott egy asszony, akit ferje gyilkosság címen feljelentett. Szenkovics Jenő borbélymester átmulatott éjszaka után revolverével főbelötte magát. Tizenöt éves cselédiany öngyilkossági kísérlete

Cluj, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Egyetlen nap leforgása alatt három öngyilkosság történt Clujon. A rendőrséget először a Dragalina utról a járókelők értesítették, hogy a 96 számú házban Kohan Tudosia, 15 éves cselédiany maróluggal öngyilkosságot kísérelt meg. A járókelők az uccára hallották ki a cselédiany fájdalom kiáltásait, aki gazdáinak távollétében kísérelte meg az öngyilkosságot. A rendőrség értesítette a mentőállomást és a rövidesen kiszállott mentőorvos a helyszínen gyomormosást alkalmazott az öngyilkosjelöltön. Állapota nem súlyos. Tették okáról a cselédiany senkinek nem akart nyilatkozni.

Öngyilkos asszony a temetőben

Rövid idővel később a házsongárdi temetőre hívták fel telefonon a rendőrséget. A temetőőr kinok között fetrengve találta a temetőben Hatfaludi Jenőné Cordos közönségi asszonyt, aki a temetőben marólugot ivott, majd fájdalomában a földre vetette magát és kiáltani kezdett. A temetőbe is kiszállottak a mentők és gyommosást alkalmaztak az asszonyon, majd beszállították a belgyógyászati klinikára. Állapota elég súlyos, de nem életveszélyes. Az asszony tettét családi viszályok következtében követte el. Az ügy előzményei hónapokra nyulnak vissza. Jelentettük annakidején, hogy Hatfaludi Jenő munkás-ember, akit az anyja születése után lelenc-házba adott be, felnőtt férfi korában véletlen folytán összekerült anyjával egy módos cordosfalvi öregasszonnyal, aki a találkozás után fiát magához vette. Hatfaludi nemsokára megnősült és egyideig-

baldog családi életet élt anyjának házában.

Falusi tragédia meséje

Néhány nappal ezelőtt Hatfaludi megjelent a rendőrségen, ahol feljelentést tett

A Reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

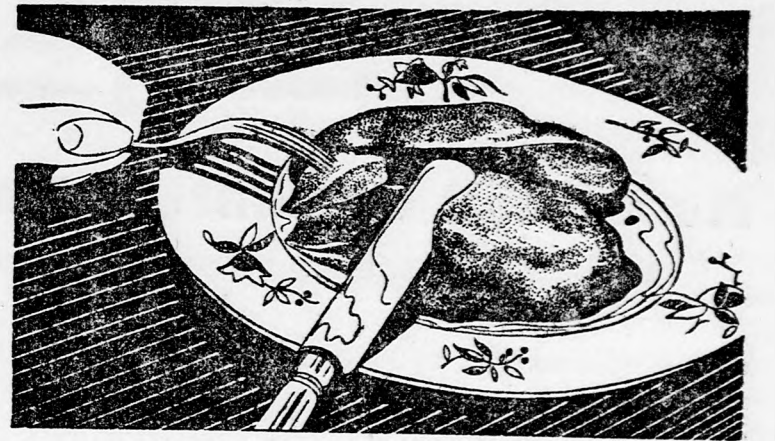
— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosom van az ellen: reggel és este egy CARMOL-os* bedörzsölés.

* CARMOL a legjobb bedörzsölőszer megbűlések, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárterekben és drogériákban.

felesége ellen, aki eltűnt otthonról. Feljelentésében Hatfaludi elmondotta, hogy néhány nap alatt sorra eltűntek a disznói és a majorsági házából, majd Clujról

Nyugodtan élvezheti a libamáját!

Nem kell félnie bő étkezéstől, nem kell tartania a gyomor megterhelésétől, emésztési zavaroktól. Szedjen egyszerűen bő étkezés után KOPROL hashajtót. KOPROL segíti az emésztőszerveket, a beleket, megakadályozza a puffadtságot és a bő étkezés egyéb velejáróit. Ha ünnepi ebédek után KOPROL csokoládépasztillát szed, elkerüli a kellemetlen

KOPROL

utánzatoktól óvakodjék!

következményeket. KOPROL enyhén hat, nem okoz görcsöket, sem hasmenést, a kiürülés teljes és normális.

Bő étkezés után KOPROL!

Magyar Pszichológiai Társaság főtitkára is, munkájából hazajövet egy napon nem találta otthon feleségét, de nem volt otthon az anyja sem és eltűnt a faluból egy tizenhat-tizenhét éves parasztlányka is. A munkásember állítása szerint a falusiak Hatfaludinét utóljára anyósa társaságában látták, akivel együtt kimentek a közeli erdőszélig. Hatfaludi azzal vádolta meg feleségét, hogy az meggyilkolta az édesanyját, sőt leánykereskedést is folytat. A rendőrség beindította a nyomozást, de aztán a dolog teljesen elaludt. Kiderült a vádak alaptalansága, mert mindhárom eltűnt nő visszakérült a faluba.

Hatfaludiné akkor azt állította, hogy az egész feljelentés férjének bosszu műve volt. A családi perpatvarok ezután is követték egymást és miután más kiutat nem látott, az öngyilkosságra határozta el magát.

Kártyaveszteségeiért főbelötte magát egy borbélymester

A harmadik öngyilkosságot Szenkovics Jenő Motilor ucca 112 szám alatt lakó 26 éves borbélymester követte el. A borbélymester a hajnali órákban üzletében

revolverével főbelötte magát.

Szenkovics borbély üzletének egyik segéde a kora reggeli órákban érkezett az üzlet elé és itt az üzlet ajtajának vasredőnyét félig felhuzva találta. Rosszat sejtve belépett és ott találta a földön fekvő borbélymester élettelen testét. Rögtön értesítette a közeli V-ik kerületi rendőrséget, ahonnan Boros komiszár szállott ki a helyszínére. A beindított nyomozás során aztán megállapítást nyert, hogy a borbélymester az utóbbi időben szenvedélyesen kártyázott és kuglizott. Igen sok pénzt vesztett el. Utolsó éjszakáját a Csizmadiaszobnban töltötte. Kuglizott előbb, majd kártyázott és rengeteget vesztett. Késő éjjel utolsó pénzéért bort hozatott és mulatni kezdett. Hajnal tájban hazament borbélyüzletébe és a félig lehuzott redőnyök mögött öngyilkosságot követett el.

Halála előtt menyasszonyához, Fekete Máriához két bucsulevelet intézett. A levelekben arra hivatkozik, hogy kártyaszünetvélye teljesen tönkretette és kéri a lányt bocsásson meg neki és felejtse el. A tragikus végetért borbélymester eltemetésére a rendőrség megadta az engedélyt.

— Teadélután a Kfar Hamakkabi javára. A Cristal Palace igazgatósága február 21-én, ma délután 5 órai kezdettel rendezi szokásos teadélutánját a Kfar Hamakkabi javára.

— Sevilla Pastor. Két-három előadásra Clujra jön rövidesen a Siegler-társulat, a híres operettegyüttes Sevilla Pastoral, a nagy zsidó művésznővel az élén. Sevilla Pastor és a Siegler-társulat nagy sikereket aratott Vilnában, Prágában, Bécsben, Budapesten és legutóbb Bucarestben, ahol sorozatos ünneplésben részesítették a társulat kitünő tagjait. A fővárosi lapok a legnagyobb elismeréssel és elragadtatással emlékeznek meg Sevilla Pastor és partnereinek művészetéről. A lengyelországi jiddis sajtó is lelkes ünneplésben részesítette Siegler-társulatot, amelynek európai turnéja a jiddis operett valóságos diadalutja volt. Sevilla Pastor és társainak cluji szereplése kiemelkedő esemény lesz városunk zsidó kulturális életének.

Motorok

Diesel és fagázajtásra legújabb szerkezettel részletfizetésre MARKO Cluj, Reg. Ferdinand 43. Telefon: 453.

SPORT

Ma délelőtt diszshelyre temetik Meisl Hugót

Az egész világ sportközvéleménye gyászolja a hirtelen elhunyt sportvezért

Cluj, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Meisl Hugó tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halála világszerte mély megdöbbenést keltett a sportolók táborában. Az osztrák labdarúgószövetséghez szakadatlanul érkeznek a részvétlívratok. A bécsi sportkörök minden intézkedést megtettek már a végtisztesség megadására. Meisl Hugót ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a bécsi központi temetőben diszshelyen helyezik örök nyugalomra. Az osztrák szövetség a bécsi futballszövetséggel együtt gyászjelentésben ad hangot az osztrák sport vesztéséről. Pénteken este félhétkor az osztrák és a bécsi labdarúgószövetségek elnöksége és választmánya a szövetség bergassei otthonában együttes gyászülést tartott Meisl Hugó emlékére.

A bécsi futballszövetség kötelékébe tartozó egyesületek mára gyásznapot rendeltek el és általános játéktilalmat léptettek életbe. Az osztrák labdarúgószövetség fenhatósága alatt vasárnap délutánra kitűzött bajnoki mérkőzések 15. percében megszakítják a játékot és egy pernyi gyászszünetet tartanak Meisl emlékére, aki iránti kegyeletből az első és második liga játékosai karszalaggal szerepelnek a szövetségi bajnoki mérkőzéseken.

Iróasztala mellett érte Meisl Hugót a halál

Bécs, február 20. A tragikus hirtelenséggel elhunyt Meisl Hugó szerdán reggel még úgy ment be az osztrák szövetség épületében levő irodájába, mint hosszú évek óta minden nap. Átnézte a leveleket, még beszélt Zürich-hel is telefonon, azután leveleket diktált.

Majd Fischer, a Vienna csatára kereste fel, akivel barátságosan elbeszélgetett. Eppen amikor megkérdezte Fischertől, hogy hány éves és Fischer azt válaszolta, hogy husz, Meisl hirtelen az asztalon fekvő karcjára ejtette a fejét. Fischer nyomban behívta Liegl titkárt és egyesült erővel a pamlagra fektették Meisl. Liegl látta, hogy a baj komoly, azonnal telefonált a mentőknek. A mentőorvos azonban már csak a szívszélhűdés folytán beállott halált tudta megállapítani.

Félóra múlva már ott állt Meisl szobájában az osztrák szövetség egész vezérkara: Eberstaler elnök, Gerő alelnök, Schwarz dr., az Austria elnöke. Különösen Schwarz dr-t rendítette meg nagyon a haláleset. Ő volt Meisl egyik legbensőbb barátja.

Meisl 55 éves volt. A négy évvel ezelőtt átszenvedett súlyos influenza hagyott hátra nyilván nyomokat amugyis erősen igénybe vett szívében. Az utóbbi időben azonban sohasem panaszkodott egészségére.

Felésege, három kiskorú gyermeke maradt itt meglehetősen bizonytalan anyagi körülmények között. Meisl nem tudott vagyont gyűjteni magának.

Ki volt Meisl Hugó?

Meisl Hugó 1881-ben született Malleschában (Csehszlovákia) mint egyszerű zsidó kereskedő gyermeke. Szülei pár év múlva Bécsbe költöztek és a fiatal Hugó a Práter zöld gyepén játszadovva nőtt fel és így ott volt az osztrák futball bölcsőjénél, fejlődésénél. Naggyátétele az ő érdeme.

Meisl egyik legnagyobb elméleti és gyakorlati szakértője volt a futballnak. Mint egészen fiatal ember kezdte működését. Mint játékos nem vitte sokra, először mint játékvezető lett neve ismeretessé Ausztria határain túl is. Hamar teret kapott az osztrák labdarúgószövetségben, amelynek rövid pár év alatt legnépszerűbb és ami még több: nélkülözhetetlen funkcionáriusává vált. Egy személyben főtitkár és szövetségi kapitány lévén, egyesítette magában az osztrák labdarúgás adminisztrációs s sportbeli irányítását.

Nemcsak elsőrangú szakértője volt a játéknak, de volt az egyéniségében valami villanyozó erő. Nagyszerű csevegő, remek elbeszélő volt.

Az osztrák válogatott csapat az utolsó három évtizedben szinte összenőtt világhíressé tett kapitányával, Meisl Hugóval. Meisl volt az, aki ügyes kézzel, szinte észrevétlenül irányította az osztrák vezetők egyesületek játéklevezését. Nagy tekintélye lehetővé tette, hogy az osztrák játékosok vezető gárdája szinte azonos játéklevezetés iskoláját csinálta végig, akármelyik klubba vitte is őket a szívük, az érdekük. Meisl zseniális elgondolásának titkos kohójában szinte matematikai pontossággal vetkőzte le minden salakját az a tiszta acél, amelyből Meisl „csodacsapatot” formált ki.

Meisl Hugó képességeire jellemző, hogy jórészt az összes nemzetközi labdarúgó rendezvények sikere az ő számlájára könyvelendő. A Meisl Hugó érdeme a Közép-Európa Kupa, amelyért őt nemzet klubcsapatjai, valamint az Európa Kupa, amelyben nemzeti válogatott csapatok vesznek részt. A nemzetközi labdarúgásnak kimagasló egyénisége száll sirba Meisl Hugóval.

A román labdarúgószövetség részéről azonban, amint Meisl Hugó halála nyilvánosságra került, Tilea Viorel dr., a szövetség elnöke részvétlívratot küldött egy a gyászoló Meisl-családnak, mint az osztrák labdarúgószövetségnek. A román labdarúgás egyik legjobb barátját veszítette el Meisl-ban, aki baráti szívélyességgel egyengette az utat Romániának a nyugati labdarúgó koncertbe való bevonulására. Ennek első stációja a román labdarúgásnak a Közép-Európa Kupa küzdelemben való bekapcsolódása lesz.

A JEGKORONGVILÁGBAJNOKSÁG TEGNAPI EREDMÉNYEI

Anglia—Románia 11:0 (3:0, 5:0, 3:0).
Kanada—Svédország 9:0 (4:0, 2:0, 3:0).
Lengyelország—Franciaország 7:1 (2:1, 3:0, 2:0).
Magyarország—Németország 1:1 (1:0, 0:1, 0:0).

SZÍNHÁZ-FILM

Karinthy Frigyes vasárnap is megjelenik A nagy ékszerész előadásain

Mint értesülünk Karinthy Frigyes a világhíri író, aki színházunk meghívására megérkezett A nagy ékszerész bemutatására. Hétfőig vendégünk marad és jelen lesz darabjának előadásain fiatal szerzőtársával, Majoros Istvánnal együtt. A nagy ékszerész

iránt a nagy külföldi metropolisokban is olyan érdeklődés mutatkozik, hogy báró Hatvanyné Marton Böske, Karinthy szinpadai kiadója is megérkezett a bemutatásra, hogy annak tanulságait a külföldi előadásokon hasznosíthassa.

A Hercegi páholy emelkedő sikere

A bemutató óta egyre emelkedő sikerrel folynak a Hercegi páholy előadásai. Ez a roppant mulatságos operett, amely nem jár kitépott utakon, de igazi, bő humort és pompás muzsikát nyújt a közönségnek, ná-

lunk is megtalálta az utat a nézők szívéhez. Vasárnap este 9-kor, kedden este fél 9-kor és jövő vasárnap délután 6-kor szerepel egyelőre a Hercegi páholy a színház műsorán.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állás- és részeknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbíthatunk, ha poróbeli megjelöléssel van.

Hájt, Moment, Háboker, Baderech kapható a Cartea zsidó könyvkereskedésben Bucuresti I. Calea Vacaresti 46. Kérjen ingyen katalógust.

Rajonbizományosokat, posztosoknál és rovidarúsnoknál bevezetve, 20-50.000 lej tökével keres transzilvániai gyár. Ajánlatok „Kommercéru” jellegre kiadható.

Női konfekcióban és kötöttáruban jártas kiszolgáló elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban.

Perfekt szabásznót felvez bucaresti divatszalon 4000 lej fizetéssel, szabad lakással. Ajánlatok „Perfekt” jellegre Rudolf Mosse, Bucuresti.

Perfekt masamód kisasszonyt jó fizetéssel teljes ellátással lehetőleg azonnalra keresek. Salon Janka Fágáras.

Textil engrosüzlet
alapításához keres szakképzett **lárst**

kereskedelmileg képzett elsőrendű szervező, aki vevőkört és beszerzési forrásokat ismeri és jelentékeny tőkével rendelkezik. Komoly ajánlatokat „Jövő” jellegre Rudolf Mosse, Cluj, továbbbit.

Két szoba komfortos, modern I. emeleti lakás azonnalra kiadó. P. Mihai Viteazul 37. (Rosenzweig-ház.)

Guteingeführter Kaufmann der Textil, Manufactur, und Confectionswaren-Branchen, sowie Buchhalter und deutscher Korrespondenz mit gute Referenzen und Geschäftspraxis, sucht entsprechenden Posten, eventuell Vertretung. Zuschriften unter „Gewissenshaft” an die Adm. des Blattes.

Kettő darab belföldi perzsa szőnyeg 120x150 nagyságban eladó. Érdeklődni Decebal 13, jobbra utolsó ajtó.

Két szoba, komfortos, modern I. emeleti lakás azonnalra kiadó P. Mihai Viteazul 37. (Rosenzweig-ház.)

Havi 800 lejért vállalkoz órákönyvelést és levelezést „Mérlegképes” jelleg alatt a kiadóban.

Detailkereskedésben jártas izr. fiatalember, ki konkurenciában otthonos, vidéki városban alkalmazást nyer. Megkeresések „Szorgalmas” jellegre a kiadóban.

Belvárosi kert lakás 2 szoba, konyha, fürdőszoba május 1-re kiadó. Maloasa 5/e A-toria közelében.

Elsőemeleti komfortos kettőszobás lakás március 1-re kiadó Regele Ferdinand 23. Telefon 14-24.

Vilma fűzőszalon, Déri szőrmelület fellett, str. Memorandului 3. Óriási választék anyagokban, kész fűzőkben melltartók, gyógyfűzők stb. Olcsó árak, bécsi modellek.

Modern 3 szobás, lehetőleg kertess lakást keresek május 1-re. Bálint, telefon 860.

Eladó villanya öre berendezett fűszerma- és kávépörköldő. Cluj, P. M. Viteazul 33.

Egy szép nagy תורה ספר iránt érdeklődők, felvilágosítást Klein Sámuel főrabbi úrnál Alesd, jud. Bihar.

ספר תורה מהודרה מינחת חיים תחת יד הגאון אב"ד דקק אלעזר יצ"א והרוצה להשיגה יפנה אל האדרעסטע.

יוכל להשיג אצלי חטים קמה ומצות שמורים וגם פשוטים. ישראל בברנאטה. Bernath Izrael Marghita, jud. Bihar.

His Master majdnem új, automatás patenfon és lemezek olcsón eladók. „Pax” Cluj, Cal. Victoriei 6.

Gyönyörű, belvárosi komfortos villaház, 4 szobás, azonnal beköltözhető, olcsón eladó. Megbízva Roma ingatlanforgalmiroda Str. Memorandului 9.

Clujon fűszerüzlet nagy vevőkörrel, mely fennáll 30 éve eladó. Cim a kiadóban.

Házvezetőnői állást keres jófiző zsidó nő. Ritualis háztartásban. Cim Guttman Hermanné Str. Baritiu 12. sz. Hátul az emeleten.

Targumuresen eladó fűtér közelében emeletes bérház. Flesch Szentgyörgy u. 7.

ORTH. KOSER BODEGA BUCURESTIBEN Str. Carol 7. A főposta mellett. Allandóan kapható mindenféle husnemű, tejcsésék, utralalók. Hához szállítunk kóser sajtot, turót, vajot, felvágottakat, főzélékeket, tojást és gyümölcsöt. Az utazóközönség minden igényét kielégítjük. Mindennap frisse tejes tészta. Telefon. „BODEGA POSTEI”. (A baiamarei rabbi hechsere). GELBSTEIN.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: A mosoly országa. (Gari Gyula tenorista vendégfelléptével. Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: A nagy ékszerész. este: Hercegi páholy.

Hétfő fél 9: A nagy ékszerész. (Rendes bérlet.)

Kedd fél 9: Hercegi páholy.

Szerda fél 9: Bikfic tanár ur. (Harmadszor.) Csütörtök fél 9: Csárdás. (34-eszer.)

Péntek fél 9: Ripp van Winkle. (Meilhac és Planquette világhírű vígoperája, teljesen új beállításban, új díszletekkel és kosztümökkel. Rendező: Gróf László. Gari Gyula tenorista vendégfelléptével. Solyomán Magda, Stefanidesz III, Czoppán Flóri, Borovszky, Csóka, Fülöp, Deésy a főszerepekben. Premierbérlet 20. szám.)

Szombat d. u. 5: A virágzó asszony. (Olcsó helyárakkal.)

este 9: Ripp van Winkle. (Rendes bérlet.)

Vasárnap d. u. 3: Eső után köpönyeg. (Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: Hercegi páholy. (Hatodszor.)

este 9: Ripp van Winkle. (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: Budai Nagy Antal. (Kós Károly nagyszerű történelmi drámája, Bánffy Miklós gróf rendezésében, új díszletekkel, új kosztümökkel. Borovszky, Beness, Czoppán, Csóka, Fülöp, Gróf, Jenei, Kós Dodó (mint vendég), Kovács, Lantos, Nagy, Simon m. v. Tompa, Tóth a főszerepekben. Premierbérlet 21. sz.)

Kedd fél 9: Budai Nagy Antal. (Rendes bérlet.)

Szerda fél 9: Budai Nagy Antal. (Harmadszor.)

ROMAN OPERA MŰSORA

Vasárnap, február 21 (este, Cluj): Cigánybáró. (Vera Schwartz szopránnal.)

Hétfő, február 22 (Cluj): Tosca. (Vera Schwartz szopránnal.)

Kedd, február 23 (Oradea): Az eladott menyasszony.

Szerda, február 24 (Oradea): Vigözvegy.

Csütörtök, február 25 (Timisoara): Piros rózsák.

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Vasárnap utoljára: Párizs! Harry Baur világsikerű slágerudonsága. Párizs rohanó tempójú élete, fénye, varázsa, bünei.

Vasárnap délelőtt 11.20-kor olcsó matinéelőadás. Aniakchak, a Fehér pokol. A legizgalmasabb expedíciós film az örök jég birodalmából. Magyar feliratokkal. Iskolásoknak engedélyezve.

Hétfőtől: A havasok királya. Luis Trenker, a világhírű sibajnok szenzációs sportfilmje.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Elsőrangú világvárosi műsor! Mindkét film román és magyar felirattal: I. Utolsó dal. Nagyoperett. Don Jose Moica-val. II. Dr Socrates. Gangster dráma. Paul Munival. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

Hétfőtől: Világvárosi pompás műsor román és magyar feliratokkal: I. Lengyel Menyhért vigjátéka: Antónia. Marcelle Chantale és Fernand Gravey. II. Lélekalküüll asszony. Loretta Young, Gary Grant. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

MUNKAS MOZGO MŰSORA:

Kedden premier! Román-magyar feliratok. I. Pankratoff ezredes. II. Az egész világ dalol, nevet és szeret.

Butorozott különbejárati szobát keresek központban március 1-re. Cimeket „Eves lakó” jellegre a kiadóra.

Szabásznő (munkakönyvvel) felvétetik a Modell-házban. (volt Venus), Cluj, Str. Memorandului 3-5.

Csemegeüzlet és falatozó közreműködőtökés társat keres. Régen bevezetett jól prosperáló üzlethez. Benősiülés nincs kizárva. Fényképes ajánlatokat 40-45 jellegre Fuchs Satumare, Filipescu 21. címre.

Brillians követ egy karáttól másfél karátig terjedő kimondottan priváttól vannak. Cim a kiadóban.

BUCURESTIBEN
lett. Allandóan
emű, tejesfélék,
nk kóser sajtot,
főzelékeket, to-
zóközönség min-
Mindennap frise
DEGA POSTEIT.
e). GELBSTEIN.

rsz.
y országa. (Gari
elléptével. Olcsó

ész. (Rendes

(Harmadszor.)
4-edszer.)

kle. (Meilhac és
operája, teljese
etekkel és kosz-
elléptével. Soly-
sz III, Czoppán
Fülöp, Deesy a
éret 20. szám.)
asszony. (Olcsó

(Rendes bérlet.)
köpönyeg. (Ol-

(Hatodszor.)

(Harmadszor.)
Antal. (Kós Ká-
nelmi drámája,
ndezésében, új
kkel. Borovszky,
a. Fülöp, Gróf,
rendég), Kovács,
y., Tompa, Tóth
erbérlet 21. sz.)
al. (Rendes bér-

Antal. (Harmad-

SORA
Cluj): Cigány-
oprannal.)

Tosca. (Vera
z eladott meny-

Vigözvegy.
isoara): Piros

SORA:

Harry Baur
ga. Párizs ro-
e, varázsa, bü-

csó matinéfé-
pokol. A leg-
m az örök jég
ratokkal. Isko-

Luis Trenker,
záción sport-

SORA:

Mindkét filma
al: I. Utolsó
ose Moica-val.
dráma. Paul
érak: 10 és 15
or.

műsor román
Engyel Meny-
Marcelle Chan-
L. Léleknélkül
Gary Grant,
10 és 15 lej.

SORA:

gyar feliratok,
az egész világ

bát keresek
imeket „Eves

felvétetik a
Tuj, Str. Me-

közreműködő
bevezetett jól
nincs kizár-
—45 jeligére
cimre.

másfél ka-
váltól ven-

(31)

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

XXVIII. FEJEZET

ELLENSÉGES OTTHON

Uj feleség. A varázsló-orvos megnehezít egy menekülést. Egy derék nő védelme. Még mérgezve. Barátságtalan otthon. Vágyakozás a civilizáció után

Elbeszélésem rokonszenvet keltett, úgy-hogy még én kikerekítettem mondókámat. Mindent megtettem, amit lehetett, csak épen nem sirtam, mert ha ezt is megcselekedtem volna, a szánalom haraggá változott volna. Elmondtam még, hogy végül is rábeszéltem egy dahomeyi harcost, hogy vezessen haza, de nem mondtam meg neki, hogy idevalósi vagyok. Ez mindenkit nevetésre fakasztott, mert az mindig nagyon tetszik az én népemnek, ha kiderül, hogy valakit legbismkébb ellenségeink közül „becsaptunk”. Elmondtam nekik, hogy mint kérdezett ki engem és hogy mennyire sértegette az én népemet. Azt magyaráztam, hogy ide akartam hozni magammal és itt meghizlálni a hiénák eledelét. És azt is mondtam, hogy miután semmiféle poggyásom se volt, csak egy vezetővel akartam utazni, hogy ezzel is hamarabb érjek haza.

Ezt is „bekapták”. Azután folytattam, hogy utközben találkoztunk egy másik emberrel és a dahomeyi harcos nagyon rábeszélte, vegyem azt is vezetőül. Még elmeséltem, hogy azt tervezte, hogy a másikkal, még mielőtt befejezem az utamat, megöl és visszatérve népéhez, elmondja majd, hogy meg kellett ölnie engem, mert megtámadtam. De az új ember — mondtam tovább — nem hallgatta meg a dahomeyi harcos szívében lakó gonosz szellem szavát és tapasztalt ember lévén, megakadályozta, hogy a dahomeyi harcos kivihesse gyalázatos tervét. Így végül mégis elértem dicső hazám határait, ahol a férfiak feleségeik jó és hü férjei. Mikor ideértem, minden lány verdesni kezdte a mellét, ami annak a jele volt, hogy mennyire tetszett az én elbeszélésem.

Az ocsmány dahomeyi harcos, mondtam tovább, úgy és annyira sértegette az én tiszteletemért népemet, hogy átkozódva az arcába köptem. Dühében meg akart ölni, de ez a derék ember, az én másik hűséges kísérem, hozzálépett és halálra sújtotta dardájával.

Mindezeidig senki sem vett tudomást az én szegény kruman barátomról, de amikor ilyen nemes és dicső szavakkal emlékeztem meg róla, mindenki kíváncsisága rásegeződött. Egy kruman az én hazámban olyan biztonságban érezheti magát, mint a méh a darázs-fészkekben. Egyszóval: ki nem állhatjuk a krumanokat. Ha akármilyen jót is tesznek, mi ócsároljuk ezt a jót, rosszra változtatjuk, mert egyszerűen nem látjuk be, hogy mért él ilyen egy nép akáhol is. Vajjon ez vademberi és kegyetlen-e? De szabad-e megkérdeznem, vajjon nincs-e fajgyűlölet az én vad országomon kívül is, olyan népek között, amelyek nem vadak? Kérdezzétek meg önmagatokat!

Egy ember ekkor gyunosan megjegyezte:

— Mi fajta ez itt közöttünk?

— És ezekkel a szavakkal már el is ment, de előbb megígérte nekem, hogy azt vehetem a nők közül feleségül, akit éppen akarok.

Tisztában voltam azzal, hogy milyen ördögi gondolatokat fogatnak ellenem agyukban, amikor sorra elmennek — a férfiak úgy, mint az asszonyok. Kiválasztottam tehát egy asszonyt és rögtön arra igyekeztem rábeszélni, hogy segítsen megmenteni azt az embert, aki életemet mentette meg a dahomeyi harcos ellen. Az asszony szavát adta, hogy segíteni fog. Gyorsan ki kellett tervelni, hogy mit csináljunk, mert attól kellett tartani, ahogy rövidesen körülserglik egész tanyámat és a krumant erőszakkal viszik magukkal, ami örök jóéjszakát jelent számára.

Mindez idő alatt a jó kruman egy szót sem szólt, mert én azt mondtam neki, hogy maradjon csendben. Nem igen értett a mi nyelvünkön, de mikor a férfiak elhagyták hazám táját, rögtön megérezte, hogy baj van.

Az volt a tervem, hogy az emberekkel magam is kimegyek a tanyámról és elmondom nekik, hogy milyen nehézségekkel kellett meg-

küzdenem abban az idegen országban, amelyet meglátogattam és így lekötöm a figyelmüket. Az asszony ez alatt az ellenkező oldalon kivezeti a tanyáról a krumant és folyton beszél és beszél hozzá. Azzal a szándékkal cselekszi ezt, hogy a folyópartra érjen vele, mert a folyó az én hazámban tabu léven, biztosra veheti, hogy abból az irányból jövet senkivel sem találkozik. Ott aztán a maga ura lehet és elindulhat arra, amerre csak akar.

Az emberek még tizenöt perce sem mentek el, a nap máris nyugovóra dőlt és éjszakára meggyújtották a tüzeket. De egy ördögűző varáz-orvos véletlenül meglátta, hogy egy asszony kifelé indul azzal a férfival és gyanuval telve kíváncsian utánuk surrant, hogy meglássa, ki az a férfi. Később elmondta, hogy biztosra vette, hogy nem az ő községéből való ember mehetett abba az irányba és különösen nem ennek a beteges asszonynak a társaságában. Mikor én ezt az asszonyt kiválasztottam arra, hogy kikísérje a szegény embert, nem gondoltam arra, hogy tisztátalan, mint ahogy senki sem gondolhattott erre. Még ő maga sem gondolt arra, hogy beteg, miután tudatában volt annak, hogy nem a felesége akar lenni annak a férfinak, hanem meg akarja őt menteni.

Amikor a varáz-orvos a két ember közelébe ért, felkiáltott és elsietett. Ez azt jelentette, hogy lármát fog csapni, de nem kiáltja el a veszedelem! szót. Az öregekhez sietett, hogy nekik elmondja, hogy mit látott, hogy egy idegen férfi távozik el egy asszonyunkkal és hogy ez az asszony tisztátalan, amiért tabu az ország minden férfiának. A kruman nem volt tisztában azzal, hogy az ország egyik legszentebb tabuját sérti meg. Másrészt az asszony biztosra vette, hogy még mielőtt bárki is észrevenné, elhagyhatja azzal a férfival a községet és hogy a dologról senki sem tud rajtam kívül, akinek ígéret szerint felesége lesz.

A varáz-orvos jelentése nagy feltűnést és izgalmat keltett. En azzal voltam elfoglalva, hogy valami lehetetlen hazugsággal tömjem és kössen le az embereket, amíg az asszonynak elég ideje lesz ahhoz, hogy a krumant kivezesse a községből, mielőtt ezek a krumant újra visszatérnek tanyámhoz. De a legfinomabban kiesztelt terveket is meghusztja valami kis hiba, ha nem a kegyetlen véget és a körülmények hatalma. A varáz-orvos köhögése, ilhégve át csoportunkhoz, biztos vagyok benne, hogy egész fekete, becsutott életében soha így még nem sietett. Szavamba vágott és ezt mondta:

— LoBagola csak különös marad!

— Így feleltem:

— Mindnyájan tudjuk, hogy a kánya nem barátja a hiénának és a gyík sem szereti, ha rátaposnak. Az embert is csak a saját fajtája ítéheti el. Hogyan választhat egy apa olyan követőt saját fiának, akinek a nyelve az asszonykéhoz hasonlít?

Ez a kijelentés véget vetett kedélyes beszélgetésünknek és alkalmat adott ennek a vad fickónak, hogy elmondja, mit látott. De előbb még ezekkel a szavakkal intézett ellenem odatámadást:

— Ha a nagy főnök tanácsot ül, hogy meghallgasson egy vádlottat, nem várja azt, hogy a vádlott vádolja önmagát, mert a főnök nem olyan hatalmas, mint a mindenható Oro. Itt van egy férfi, aki sok zavartól ment meg bennünket, ha tövény elé állítja, mert most oly mohó, hogy közkedveit tege magát és ez az igyekezete is elítéli már őt és bűnösségét már önmaga is bizonyítja.

Az igaz, hogy tubuzgón beszéltem és hogy éppen arra irányítottam a figyelmüket, amit el akartam rejtteni előtűk, hogy tisztában voltam vele, hogy a varáz-orvos miről és kiől akar beszélni. El is mondta, hogy mit látott és hogy bebizonyítsa azt, amit mondt, felajánlotta, hogy egy valaki jöjjön az én „követőim” tanyájára és bizonyosodjék

meg arról, hogy egy asszony hiányzik. Fájdalom, de amikor éppen odaértünk, láttuk, hogy a szegény jó asszony hogyan közeledik a másik oldalról. Sietségében nagyon izgattottnak látszott. Sejtethette, hogy miért vagyunk ott és mit akarnak azok az emberek. A varázsló ezeket mondotta:

— Haagra gerjeszteném a nagy Szellemet, ha valakit félre akarék vezetni, mert mint mindnyájan tudjátok, mást megcsalni annak a biztos jele, hogy magunkat csaljuk meg.

Szavai először nem is irányultak az asszony ellen, hanem látszólag inkább engem támadtak. A varáz-orvos azt bizonygatta, hogy én tudom, hogy az asszony kint volt egy férfival és hogy nekem azt is tudnom kell, hogy kicsoda az a férfi.

Az asszony, ez a derék kis jószág, bárha tudta, hogy a varáz-orvos őt ejti bajba, váltig erősítette, hogy én nem tudtam és ro-

A szívfájdalmak,

amelyek a balkezébe is lehúzódnak, az angina pectorisnak jellegzetes tünete, az érmeleszedés kétségbevonhatatlan jelensége. A fájdalom elviselhetetlenek és lélekvészítően folyton erősödnek.

Az egyedüli gyógyszer, amely érmeleszedés ellen a legjobb gyógyító hatással van, a Dr. Mladejowsky tanár féle SKLEROL-SYRUP.

Rögtön a kura megkezdésekor 5 üveg elfogyasztása után enyhülnek az angina-fájdalmak és a kura végével a tünetek egészen megszűnnek, mint fulladás, szédülés, álmatlanság, gyomorzavarok, stb.

A Prof. Mladejowsky-féle Sklerolsyrupnak — hála összefételének — csodás hatása van, miután feloldja a savakat, eltávolítja azokat, miáltal visszaadja a véredényeknek kellő rugalmasságukat, amely a jó vérkeringéshez szükséges.

Amint látható, a Sklerolsyrup az érmeleszedés főokát küszöböli ki.

Cukorbetegség, „D” jelzésű Sklerolsyrupet vegyenek, amely cukor nélkül készült.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

galmam sem volt arról, hogy elhagyták a tanyát. Anyit bevallott, hogy én az életemet köszönhettem annak, akit kivezetett a faluból, hogy hazamehessen gyermekeihez.

A követő, aki az asszonyt hozzám adta feleségül, dühös lett és így szólt:

— Oly sokáig éltem hát együtt egy asszonnyal, aki ilyen érzésekkel viseltetett egy ocsmány kruman iránt és megfélemezte saját férje köteles tekintélyéről.

Így feleltem neki:

— Tudom, hogy az asszonynép gyenge és hogy gyengeségében el is bukik, de ha egy gazella elbukik egy kavicsot, nem nézem le estében, hanem inkább felsegítem. Ez az asszony igazat mondott nektek és ti az igazat konokossággá akarjátok változtatni. Nos, kérdem, elsősorban kinek a joga, hogy bíraskodjék fölötte, ha nem azé, akinek adták őt?

Úgy látszott, hogy az ügy ezzel véget ért és az emberek eltávoztak. Szomorúság lakott fekete szívükben, hogy nem sikerült valakit megcsonkítani.

Ebből az esetből kifolyólag helyzetem nem volt hazámban olyan biztonságos, mint amennyire reméltem ezt. Allandóan résen kellett lennem és attól tartanom, hogy en-

az ördögi varáz-orvos megéte és ha alkalmam nyílik rá, eltesz láb alól. De a jó kiasszony nagyon éberem szolgált körülöttem és gondosan megvizsgált minden ételt, mielőtt nekem adta. Az asszony neve Bek-hov volt. Hogy ez mit jelent, nem tudom. Nem sokkal azután mérgeg által meghalt és én megint elvesztettem egy hűséges barátot.

Bátyám úgy viselkedett velem szemben, mintha én valóságos jöltevéje volnék. Úgy hízogtettem nekem, mintha igazán szeretne. Ázáttal, hogy kitepték a szakállát, kiesett a legtöbb ember kegyéből és esett emberre vált. Sajnáltam, de sajnálatomat nem mertem megmutatni. Ha nem így cselekszem, sajnálkozástam gyengeségnek minősíti és nem kedvességnek és a nép előtt sokat vesztett volna tekintélyem. Így inkább hidegen és közönyösen bántam vele és ez a ridegség nagyban növelte tekintélyemet úgy előtte, mint mások előtt. Furcsa, de úgy volt, hogy miután az alkalommal semmit se hoztam magammal vissza és a földön aludtam és útem, mint mindenki más, inkább hallgattak meg és inkább hittek nekem. Ha az én népem valamit elhisz, amit mondanak neki, akkor azt megismételve zümmögnek az elbeszélő szavaiba, de ha nem hisznek neki, akkor csak ülnek és hallgatagon figyelnek, mintha az elbeszélés nagyon érdekelné őket.

Félttem az igazságot bevallani, mert azt tudtam, hogy ártalmamra lesz. Így hát folytont hazudtam, hogy miként éltem idegen benszülöttek között, hogyan harcoltam velük és végül is, hogyan győztem le őket. Elmeséltem nekik, hogy egy fehér ember magával akart vinni az ő városába, de én visszautasítottam ajánlatát és azt mondtam neki, hogy sohasem felejtlem el az én fajtámat és visszatérek az én dicső népemhez, hogy soha többé ne hagyjam el. Ésők öszintén és becsületesen hittek nekem.

De vajjon nincs-e így az ugynevezett civilizált országokban? is, hogy ha valaki az igazat mondja, azt kétségbe vonják, de ha hazudik és csal, údírivalgással fogadják, mint valami hőst. Gondoljanak csak Peary admirálisra és Cook kapitányra. A világ civilizált népei között szerezett tapasztalataim arra tanítottak, hogy inkább hiszik el és kíváncsiabban a regényes történetekre, mint az egyszerű tényekre. És ez mindenütt így van világszerte. Megcsaltam az én benszülött népemet ésők szerettek ezért. Biztosabb voltam ebben az időben saját otthonomban, mint bárhol másutt is lehettem volna.

De napi életem mégis nyomdúságos volt, mert nem volt olyan társaságom, mint annak idején. Guma. Guma elműt. Lehet, hogy meghalt, bár ezt senki se tudta. Elszökött a király amazon seregéből és azóta senki sem hallott róla. Talán a sivatagba ment saját népéhez; ki tudja? O-lau-vali meghalt. Atyámat, bátyám állítása szerint, megmérgezték. De nem hittem el ezt a mesét. Ha az én országomban egy kiváltságos ember meghal, senki sem hiszi, hogy természetes halállal halt meg, különösen pedig nem hiszik hozzátartozói. Ők mindig azt mondják, hogy megmérgezték. Talán néha ez igaz is, de benszülöttek szokása, hogy mindig inkább a rossznak hisznek.

Nem volt senkim, akhez menekülhettem volna baj esetén. Idősebb bátyámban sem bízhattam, mert ő minden bizonnyal összekülvét szőtt volna ellenem és nem volt senkim, aki megvéden, ha a tanács elé idéznék. Így hát egyedül voltam, magamra hagyva és idegenebb otthon, mint akármelyik más országban.

Az igaz, hogy voltak feleségeim. Mindnyájuknak a társasága rendelkezésemre állt tanyámon belül és tudtam, hogy még segítségemre is lehetnek. De nagy lett volna a kockázat. De az élet és boldogság semmit sem ér, ha nincs kockázat.

Azután lázas beteg lettem és elhatároztam, hogy hamarabb hagyom el otthonomat, mint ahogy szándékoztam. De mégis tizenegy hónapig éltem a vadember-életet.

Nem volt se poggyásom, se pénzem. Nem voltam biztos benne, hogy megváltották-e Európában a hajójegyet, mert utoljára Hamburgból indultam haza és nagyon régen nem láttam az én fehér gazdámat. Isten tudja, hogy mi történt fiatal gazdámmal. Nem is mertem rágondolni. És mégis nehez volt kitorúlni emlékezetemből, mindig eszembe jutottak különös cselekedetei, amelyek miatt félttem, hogy még bajba jut.

Így elrendeztem tehát, hogy újra elhagyjam afrikai otthonomat. Most semmitől se tartottam, nem félttem a távozástól, mert nem volt apám, aki ellenete volna. Ha Timbuktu felé vezető utat választottam volna, az pénzbe került volna, miután elhagytam otthonomat és pénzem egyáltalán nem volt. Másrészt a Timbuktu vezető ut veszedelmes volt az öserdők egy lakójának, mint amilyen én is voltam, mert nem tudtam soha eléggé felismerhetetlenné tenni magamat, hogy a tauregek le ne lepessenek.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

A Wizo a palesztinai nagy esőzések idején

Fagyoskodó lányok a mezőgazdasági iskolákban. A nagy narancshullás és a főzöreceptek diadala. Az instruktornők és a szervezeti titkárnő kalandos utja

Jeruzsálem, február elején

Az egész ország csupa víz. Hetek óta szakadatlanul esik az eső. Szokatlan hideg van. Orkánzerű viharok korbácsolják a tengert és a földet. Évek óta nem volt ilyen tél Palesztinában.

Az ország, az emberek, a munka sokat szenved e környékeltlen időjárás miatt. A Wizo is megérezte ezt. Mezőgazdasági intézményei a mezőgazdászok sorsát osztják, szociális intézményeiben viszont nő a szülőközdök és csökken a fizetők száma. De különösen megérik az időjárás hatásait a Wizo instruktornői, titkárnői és általában azon alkalmazottjai, akik minden körülmények között üzemban mindig szorgalmas munka folyt, most és olykor a legnagyobb esőben kell nehéz utat megtenniük.

Fagyos napok a leányfarmokon
A leányfarmokon a téli hónapok alatt a munkát lehetőleg a ház bensejére korlátozták. A konyhakertek, ahol ebben az évszakban mindig szorgalmas munka folyt, most víz alatt állanak. A lányok az egyik épületből futkosnak át dideregve a másikba.

A kályha ismeretlen luxus az intézetekben és kibbucokban. Megmaradt az örök tavasz, meleg országának illúziója, az átmeneti hidegek ellenére. A lányok begubózza ülnek az osztálytermekben, különösen reggel 6-kor, a reggeli előtt és hősiesen végzik a tanulást, az éjszakai órákban pedig megmerevedett ujjakkal dolgoznak. A szabad órák alatt az ágyakba bujnak a hideg elől. A meleg istállóban és konyhában való munkát privilegiumnak tekintik. A gripa és reuma természetesen szintén hozzátartozik a téli programhoz, de divatosabb a városban, mint a falun. A mezőgazdasági tanintézetekben a spártai életmód ellenére is kedvezőek az egészségi viszonyok. De bármennyire is ellenkezik achaluci hagyományokkal, a hosszú, nedves napokban a kibbucokban is megtanulták a „márges” petróleumkályhák megbecsülését. Különösen jó szolgálatokat tesznek este a közösségi termekben, ha előadást tartanak, vitatkoznak vagy énekelnek.

Harmincöt recept diadalutja

A konyhában ilyenkor több hely van a munkások számára. A vihar és jégeső ezrével hullatták le a fákról a narancsokat, grappfrüket és különböző gyümölcsöket, amelyeket neveléses áron adnak el, sőt a narancsok tulajdonosai szívesen elajándékozzák őket, csak vigyék el. A nachlat-jizchaki háztartási iskolában és a Wizo instruktornői nem kevesebb mint 35 citrus-receptet propagálnak, mutogatnak és variálnak legkülönbözőbb szirupok, édességek, bombonok, torták, krémek, sőt finom borok és likőrök számára is. Ezenkívül különböző „találmányok” készülnek még mindenféle salátákra vonatkozólag.

Hónapok óta telt házak hallgatják a városokban és a kolóniákban a Wizo instruktornőinek előadásait arról, hogyan a téli hónapok legpraktikusabban a fákról hullott gyümölcs. Egész tudománnyá fejlődött ez a tan és a háziasszonyok nagy szorgalommal tanulják a különböző szabályokat.

A kibbucok

A kibbucok is kezdik megbecsülni a Wizo instruktornőinek citrus-propagandáját és nagy figyelemmel hallgatják az ezzel összefüggő előadásokat. Most ugyanis egész szekerekkel kaphatják ingyen az ültetvényesektől a hullott gyümölcs tömegét. Csak kultot és munkát kell adniok és egész nyárra ellátják a kibbucot izletes marmaladékkal és szörpökkel. A Wizo instruktornői kihasználva ezt az alkalmat, körzeti tanfolyamokat tartanak a kibbucok konyhamunkásai számára.

A Ruppín-intézet munkája

De ezenkívül is sok munkát ad a Wizo instruktornőinek narancsszezon. A Ruppín-

félé népgazdasági kutatóintézet is gyakorlati propaganda után népszerűsíti találmányait. Ebből a célból nemrég elemezési bizottságot alakítottak, amelyben a Haddassa, az orvosi kar, a Tnuva és a Toceret Haarec-szervezet képviselőin kívül a Wizo is részt vesz és a propaganda szolgálatába kell állítania tapasztalt szakértőit. Most a citrusgyümölcsök felhasználásán és értékesítésén a sor, később jön majd a tejtermékek helyes felhasználásának és értékesítésének feladata.

A vándorelőadások megvalósítása nem volt egyszerű dolog ebben az esős időszakban. Beer Tuvijába például a legmostohább időjárás közepette érkezett meg a Wizo instruktornője, hogy megtartsa bejelentett előadását. Nagy kofferével, amelyben demonstrációs eszközeit cipelte gyakran süppedt bele az iszapba, hogy végül csak idegen segítséggel jutott ki... Heroizmus azonban hiábavaló volt — egyetlen telepesnő sem tudott ki-mozdulni a házból és keresztülgázolni az iszapon. Néhány héttel később mégis újabb

kísérletet kellett tennie, mert hát a narancs nem várhat...

A Hisztadruth Nasim Cioniot szervezeti titkárnője is csak hasonló, kalandos körülmények között képes elvégezni munkáját. Az utakon a közlekedés szinte lehetetlenség-gel határos, különösen ott, ahol nincsenek aszfaltozott utak. A Saaronban azonban ennek ellenére is programszerűen bonyolították el a rendszeres szervezeti munkát. A titkárnő egész Nataniáig is eljutott, ahol új Wizo-csoport alakítását készítette elő.

A titkárnő rechobti kirándulását például hirtelen sugárzó tavaszi napsütés segítette elő a nagy esőzés közepette. Negyven tel-avivi és husz rechobti chavérá nézte meg az ottani mezőgazdasági kísérleti állomást, ahol betekintést nyertek a különböző mezőgazdasági munkálatok tudományos rejtelmeibe.

Tel-Aviv

De ne higgyék, hogy Tel-Avivban a legsimábban zajlott le a forgalom és közlekedés és zavartalan volt a munka ezen idő alatt. A felhőszakadások olykor naponta alakították át az utcákat vad patakokká. Mindez pillanatok alatt történt és lehetetlen volt átjárni.

A közelfekvő Montefiore elővárosban, amely mindig víz alatt állott a viharok idején, példaadó segélymunkát végeztek a Wizo-asszonyok. Ugyanők szervezték meg a lakosságot, hogy kollektíve követelje a kormánytól a talajjavítási és utépítési munkálatok megvalósítását.

A központ közleményei

Kulturkiadványok. A kulturközpont megkezdte működését és első rendezése volt a szemináriumok kiadását rendszeresíteni és az annak keretében megjelenő előadásoknak népszerűbb formát adni.

A Wizo kulturkiadványai. Ezalkalommal felhívjuk a csoportok figyelmét az idei szezonban a Wizo kiadásában megjelent kulturelőadásokra és közöljük, hogy ameddig a készlet tart, egyes előadásokat szívesen bocsájt a központ az érdeklődők rendelkezésére darabonként 5—10 lejes árban. A következő előadások kaphatók:

Reisz Endréné, Budapest: „Uttöró asszonyok Palesztina hőskorában.”

Gertrud von Le Fort könyve nyomán Reiter Lunka: „II. Anaklet pápa.”

A budapesti Wizo kiadványa: „A szentírás.”

Weinberger Nándorné: „A francia zsidóság története és szerepe a zsidó világban.”

Adler Emilné, Levice: „A zsidóság és a zene.”

Joachim Prinz (Dr. Ábrahám ford.): „Gideon” mese.

Dr. Mirjam Scheuer-Goldes: „Mit mesélnek bélyegeink.”

Salom Wurm (Beth Alfa): Palesztinai közelet. „A Jisuv szociális felépítése.”

S. Tschertok (Berlin): Palesztinai közelet: „A palesztinai városi önkormányzat problémája.”

Kirjat Széfer. A kulturközpont programjába tartozik különböző cionista könyvek kiadása is. A Kirjat Széfer kiadásában rövidesen megjelenik Moses Hess „Róma és Jeruzsálem” című könyve. A kulturközpont elhatározta ennek a kiadványnak a terjesztését, miután az a cionizmus eszméjének egyik alapköve. Ezzel kapcsolatban a Wizo központ is elhatározta, hogy minden csoportjának elküld egy példányt (Lei 85.—) és úgy mint annak idején Danzig Hillél „A zsidókérdés kézikönyve” megjelenésekor, a csoportokat a könyv megvásárlására közelet. A könyv tartalmánál fogva számtalan előadás kidolgozására nyújt anyagot. Kérjük, hogy postafordultával írják meg nekünk, ki előfizetője a Kirjat Széfernek, tehát ki kapja amugy is a könyvet, nehogy a közel jövőben történő expediciójánál ezáltal felesleges költségek merüljenek fel.

Ezalkalommal a kulturközpont széles-

gesnek tartja felhívni a csoportok figyelmét a Kirjat Széfer könyvkiadvállalatra, mely Transzilvániában már eddig is nagy kulturmissziót töltött be. A Kirjat Széfer évi 1000 lei előfizetési díj fejében havonta egy-egy zsidótárgyú könyvet bocsájt Ardeal zsidóságának rendelkezésére és helyesnek tartanók, ha minden csoport legalább egy előfizetést vállalna. A Kirjat Széfer kiadásában eddig a következő könyvek jelentek meg:

Gizskalay: „Akiba csodálatos élete” (2 kötet).

Gizskalay: „Bat Séba engesztelése” (2 kötet).

Salom Asch: „Gazdag Salamon ur”.

Gizskalay: „Támár”.

Gizskalay: „A zsidó nép világtörténelmének alapvonalai” (2 kötet).

Joachim Prinz: „Mi zsidók”.

Gizskalay: „Dávid éneke” (2 verseskötet).

„Pioniere und Helfer”

A negyedévi folyóirattá alakult „Pioniere und Helfer” 1937. évi első száma megjelent. Rendkívül hívó a lap tartalma, amelyet eredeti fényképfelvételek tarkítanak. Több igen érdekes palesztinai vonatkozású cikk és gazdag hiranyag tölti meg a lapot.

Teadélutánok a satumarei Wizo-ban. Január és február hónapokban a következő Wizo tagoknál volt teadélután: dr. Schwartz Lajosnál, előadást tartott dr. Bodenheimer Biram asszony palesztinai vonatkozású témáról, Freuer Arminnél dr. Friedmann főrabbiné tartott előadást Herzl Tivadar feledhetetlen munkásságáról, Metz Sándornál dr. Jordán Viktoré Lóvd Melchett „A Te szomszédod” című művének végzavait angolból fordította, Schwartz Zoltánnál dr. Rosenbaum Dezsóné dr. Stern Mór francia fordítását a „Félreértett Frankfurter” címen, utána a bibliából befejezte Morris Rosenfeld „A biblia” versével, Wohl István-nál Dávid Henriké Lillien rajzmlvész életéről és szimbolikus képeiről adott élethű ismertetést. Minden összejövetelen szép-számú közönség van jelen, akik szívesen hallgatják az élvezetes kulturelőadást és elismeréssel honvárlják a vendéglátó házi-asszony szívességét.

WIZO-HIREK

Wizo-élet Uioarán. Friedmann Elekné fényesen sikerült műsoros estélyt rendezett február 6-án, melynek jövedelme a helyi Zsidó Nőegylet és a Wizo között oszlott meg. Az est élénkítésére szolgált Dembic Miksa „A légy” című humoros monológja, mely vidám hangulatot teremtett. Ezután következett Léb Adrienne és Hunwald Éva egyfelvonásos „Bözsike mindent elintéz” című vígjátékja, amit a szereplők nagy sikerrel alakítottak. Nagyban hozzájárult az est sikeréhez Benjámin Evike és Friedmann Öcsike is. Reiner Alfons hatásosan szavaltta el Somlyó Zoltánnak „Hagyjátok őt, a világot zsidóját” című szép versét. Végül Gidáli Klein Dávid, a mirzachi csoport vendége tartott igen hívó előadást. A háziasszony-nak ezuton is köszönetet mond a csoport vezetősége.

A carei Wizo-halestélye. Jól sikerült halestélyt rendezett január 30-án a carei Wizo-helyicsoportja. A város zsidó társadalmának színe-java résztvett a fényes estélyen. Külön ki kell emelnünk dr. Borgida Józsefnek (Satu-Mare) hívó előadását. A kiváló szónok és alapos felkészültségű előadó mindvégig lebilincselte hallgatóságának figyelmét Josua ben Szirach és Maimonidesz Mózesről szóló előadásával. Az előadást szünni nem akaró tappsal és meleg ünneppel közönte meg a lelkes közönség. Minden dícséret megilleti a fáradhatatlan rendezőséget, amely Reiter A.-né elnöknővel az élen mindent elkövetett az est sikere érdekében. A hangulatos rendezvény a késő éjjeli órákban ért véget.

A dévai Wizo második teatélye. A dévai Wizo-csoport folyó hó 7-én tartotta meg egy erkölcsileg, mint anyagilag jósikerült teatélyét. Friedmann Hillel, aki Palesztinából látogatába hazajött, tartott informáló beszámolót. Ismertette a mostani palesztinai helyzetet, a zavargásokat és általában a palesztinai életet. A beszámoló nagyon szép és lélekelmélő volt. Azután Gombó Sándor Gizskalay és Bialik verseket adott elő nagy sikerrel. Utána tea volt. A közönség nagyon jó hangulatban a késő esti órákban oszlott szét.

Megalakult Teiuron a Wizo. Teiuron 28 taggal megalakult a Wizo-csoport, melynek élén a következő vezetőség áll: Elnök Salomon Andorné, alelnökök: Salomon Benjáminné, Szántó Ervinné, pénztárnok: dr. Vadász Aladárné, ellenőr: Ábrahám Bernátné, titkárnő: Szántó Ervin, könyvtárnok: Naftali Izsákné, választmányi tagok: Márton Mórné, Spierer Mártonné, KKL biztosok: Klein Bertus, Salomon Bandi. Részleteket a jegyzőkönyvek beérkezése után fogunk közölni.

A satumarei Wizo-csoport műsoros estélye február 13-án. A Kereskedelmi Csarnok összes termei este 9 órára teljesen megteltek és felfokozott érdeklődéssel vártuk a már hetek óta gondosan előkészített fárad-ságos munka eredményét. A vezető Wizo-hölgyek érdeme, akik minden lehető elkövettek, hogy az estély úgy anyagiakban, mint erkölcsilekben oly fényesen sikerült. Konferál dr. Róth Sándor sok humorral hozzáértéssel. Hangverseny: Kovács Jolán zenetanárnő vezetésével 20 tagu gyermekzenekar négy számot adott elő finoman, precizen. Gara Edí hegedűszáma és Friedmann Agi zongoraszáma fiatal növendékek ügyes játéka. Tanácsnokok: Glück Evi román tánc, Zoltán Márta spicctánc, Dávid Zsuzsa kánkán és stepp, Pisán Csöppike spicctánc, Wohl Agi spicctánc. A táncokat Friedrich Mara tánctanárnő tanította be. Meglepően szép, ügyes produkció nyújtottak, az ifjuság bájjával párosulva. A nagy-közönség mindegyik számot lelkesen megtapsolta. A sikerült szép estélyt Löbl Bözsi kupléja fejezte be, ha ugyan engedték volna befejezni. Jiddis dalait annyi meleg érzéssel interpretálta, hogy még, akik nem is értették, újból a színpadra tapsolták ismétlésért. Végül tánc következett és a hangulatos est a hajnali órákban ért véget.

HIREK

— Az uralkodó megtekintette az oltenitza gátépítési munkálatokat. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó tegnap megtekintette a Duna-gátépítési munkálatokat Oltenitza közelében Manastireni pontnál, ahol az ár tegnap éjjel áttört a torlaszokon és elöntötte a vidéket.

— Március 17-ére halasztották a Cagero per tárgyalását. Bucurestiből jelentik: Tegnap folytatták a Gross-Cagero per tárgyalását. Samuel Samuely és Radu Anghel vádlottakat hallgatták ki. Az első mint a Cagero cégjegyzője azt állította, hogy az ügyben viselt egész szerepe annyi volt, hogy a formulaként kiadta kitalált végett, a mint Radu Anghel, aki a Banca Nationala tisztviselője volt, ismertette a Nemzeti Bankban a kompenzációs kivételt kérték beiktatási és engedélyezési módját. A tárgyalást március 17-én folytatják.

Perza szőnyegek, Finom porcellánok, Festmények, Képek: legolcsóbbak

„PAX” Cluj, C. Victoriei 6.

— Mihalache Bucurestibe érkezett. Bucurestiből jelentik: Mihalache tegnap Sinaiáról, ahol lábadozási idejét töltötte, a fővárosba érkezett és azonnal megbeszélésre ült össze Mihai Popoviciat, valamint pártjának több más vezetőjével.

— Április 1-én vonulnak be a hadkötelesek. Bucurestiből jelentik: Az 1937. évi határozatú hadkötelesek bevonulására április 1-én kerül sor.

— Aranyérmé és beldugulásnál, valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési rohamok esetén reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

— Illetéket emel a közegészségügyi minisztérium. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban tegnap Candrov miniszter elnökletével értekezletet tartottak, amelyen kidolgozták a költségvetéssel kapcsolatos törvényjavaslatokat. Elhatározást nyert, hogy az egészségügyi alapot növelő pótléteket 2-ről 3 százalékra emelik, ami 200 millió jövedelemnövekedést fog biztosítani az egészségügyi alap számára.

— Benamy: „Szerelm albertien”, kapható minden könyvkereskedésben. Epochakiadás.

— Az Egészség februári száma. Dr. Normand kitűnő folyóirata, az Egészség februári száma is érdekesnél-érdekesebb cikkeket közöl. Dr. I. Gavriia egyetemi magántanár az influenza történetét, jellegzetességeit és az elleni való védekezést ismerteti, érdekes stílusban. A gyermeknevelésről lélektanilag megalapozott cikket ír dr. M. Brunner, míg a hormonok lényegét dr. Vitályos ismerteti. Dr. Samu Dező tanulságos cikke a vérba bacillusairól és a rettenetes betegség elleni küzdelemről különös figyelmet érdemel éppúgy, mint dr. Normand cikke a láma hatásairól az idegletre. Dr. Mátyás Terézia cikke főleg nőket érdekel. Dr. Schnabel Ede a sportnak az emberi szervezetre gyakorolt hatásáról ír tanulságos cikket. Az apróbb közegészségi cikkek rovata is számos olyan közleményt ölel fel, amelyet mindenkinek olvasnia kell, aki súlyt helyez a családjára és saját egészségére. A kitűnő folyóirat előfizetési ára egy évre 110 lej. Egyes szám: 10 lej. Kiadóhivatal: Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 56, telefon 9-72.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Román és magyar nyelvű hivatalos „házi-remény” kapható: „Agimex” ügynökség, Piața Unirii 3. Dohánytözsde, Piața 1. Polonyinyomda, Str. Minorilor. Boros papírüzlet, Calea Regi Ferdinand 2. Anca papírüzlet, Str. Regina Maria 45.

Lehet-e mellőzni a gyomrot?

Vannak, akik azt állítják, hogy a gyomor nem feltétlenül fontos az emberi szervezetben. Ugy az emberekben, mint az állatokon történt kísérletezéseknél — súlyos gyomorbántalmak eseteiben — bebizonyosodott, hogy a pankreas és a belek bizonyos mértékben pótolják a gyomrot. Azonban mégis csak a gyomor van hivatva az élelmiszerek megemésztésére.

Ezért, ha a gyomor rosszul működik, — ami annyit jelent, mintha nem is volna — a belek a legsúlyosabb következményeknek vannak kitéve, ha nem vigyázunk arra, hogy jól megválasztott ételeket együnk és kisebb adagolásban.

A világhírű Gastro D. új készítményt, mely világszerte el van ismerve, bármilyen gyomor- és bélbetegségeket, valamint idegbajokat gyógyító hatása miatt.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárán Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Egész évre 50 százalékos kedvezményt kapott a moévidék. Bucurestiből jelentik: A moévidéki 50 százalékos vasuti tarifaközvetményt az év egész tartamára kiterjesztették.

— Időprognózis: Továbbra is borús és északnyugati szél, változatlan hőmérséklet, csapadék Ardealban és az ország északi részeiben, másutt nedves köd. Ma délnél a fővárosban +1 fokot mértek.

— Nem használ az államérdeknek, ha kétségbeesésbe kergetik a zsidókat. Varsóból jelentik: A munkásbiztosítás költségvetésének vitájában Rubinstein vilnai főrabbi is felszólalt a lengyel sejm legutóbbi ülésén. Beszédében többek között a következőket mondta: A szociális biztosítás költségvetése csaknem teljesen figyelmen kívül hagyja a zsidókat. A miniszter nem lehet csak reszortvezető, államférfi is kell, hogy legyen és mint ilyen meg kell őtenie, hogy nem használ a lengyel államérdeknek, ha a zsidókat kétségbeesésbe kergetik. Valamikor azt mondták, hogy az antiszemitizmus a buták szocializmusa. Ma a buták patriotizmusa az antiszemitizmus. Rubinstein főrabbi többek között rámutatott arra is, hogy a 750 zsidó kölcsönpénztárnak, amelyek 120.000 zsidó családot látnak el, mindössze félmillió zloty kölcsönt, vagyis családonként 4 zloty folyósított a kormány.

— A Cluj Akadémit Barisszia ma esti gyűlésén Danzig Hillél tart bevezető előadást. Adler Hubert a romániai zsidó kulturmozgalomról tart előadást. A gyűlés pontosan 9 órai kezdettel a Salom Klub helyiségében lesz megtartva. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Zsidó ifjúsági kulturház Brasovban. Weisz mérnök közreműködésével a brasovi ifjúsági szervezetek zsidó kulturházat létesítenek a közeli napokban, amely az összes csoportok otthonul fog szolgálni.

NATHA HÜLES ELLEN NEURALGINE JURIST

— Jó szív. E jelszó alatt egy magát megnevezni nem akaró adományozó pénteken négyezer lejt küldött a zsidó Napközi Gyermekotthon javára. A jelző alatt nyilván egy nobilis gondolkodású egyén rejtezik, amilyen minél nagyobb számban kívánunk jótékony intézményeinknek. Az egylet ezután fejezi ki a „jó szív” iránti mélységes háláját.

— Allandósulnak a katolikus zavargások Mexikóban. Mexikóból jelentik: A katolikus lakosság, amely üldözöttségnek van kitéve a mexikói kormány részéről, mind erőteljesebben reakcionál. A mozgalom kiterjedt már Chihuahua államra is. A katolikusok itt a templomok kinyitását követelik. Chihuahua városban a katolikusok elfoglalták a székesegyházat és három templomot, majd megkondították az összes harangokat a vidék lakosságának fellátása végett. A zavargások allandósulnak. A kormány igen kényes helyzetben van.

A mozi hercegnői kimondották ítéletüket...

Szépségtől és bájtól ragyogóan, isteni mosollyal, a mozivásznon híres csillagai elárulnak egy értékes gyöngysort és egy ép oly értékes titkot.

Nem titkolják azt a tény, hogy a kozmetika területén minden felfedezést a legelőkelőbb érdeklődéssel kísérik, mert a szépség és az arcbőr ápolására a legújabb és legtudományosabb módszert akarják használni. Miután hülönböző kozmetikai készítményeket és különböző módszereket kísértek meg az arcbőr ápolására, HOLLYWOOD csillagai végül is a legegyszerűbb és leghatásosabbnál állapodtak meg:

POND'S

A mikor a mozi leghíresebb csillagai — akiknek módjában áll a legdrágább módszereket és a tudomány legutolsó vívmányait igénybe venni — a Pond's krémeket használják, bizonyos lehet afelől, hogy ez az ideális módszer, a legjobb, a leghatásosabb.

A szépség ápolására a POND'S krémek és puder nélkülözhetetlenek

POND'S

Használja mind a két Ponds krémet:

a „C” KRÉMET a festék eltávolítására és éjjeli használatra:

a „V” KRÉMET nappalra, mielőtt

a Ponds PUDERT alkalmazni.

Products of the POND'S EXTRACT COMPANY — New-York, London

— Ujjászervezik Lengyelországban Pilsudski marsall blokkját. Varsóból jelentik: Adam Koc ezredes nemzeti frontja a jövő vasárnap hozza nyilvánosságra programját. Annál bizonyos, hogy a program minden pártpolitika felett a haza és vallás eszményre támaszkodik. A nemzeti arcvonal fogja elfoglalni a hajdan Pilsudski marsall által alakított kormányblokkot, amit 1935-ben a lengyel parlamenti pártok megszűntetésekor feloszlattak volt.

— Putimi képek Foto Meisner Regele Ferd. 3.

— A Goldmark filharmoniai társaság vezetősége értesíti tagjait, hogy holnap, hétfőn este 9 órakor zenekari összejövetelt tart.

— Orvosi hír. Dr. Farkas Imre belgyógyász és szívspecialista ismét megkezdte rendelését. Str. Sncal 5.

— A careli Chevra Kadisa új vezetősége. Folyó hó 17-én tartotta meg tisztújító gyűlését a careli Chevra Kadisa, melynek élére a következő vezetőség került: Elnök Weinberger Sámuel, alelnök Schwartz Ignác, gondnokok Gottlieb Naftali és Weisz Dezső, ellenőr Weisz Jenő. A választmány tagjai: Klein József, Spitz Sámuel, Friedmann Ignác, Ohlbaum Mózes, Ungár Ferenc, Schlesinger Dezső, Róth Dezső, Meisels Herman, Kasner Izrael, Herskovits Sándor, Grün Adolf és Elkovits József. Pótagok: Winkler Nándor és Spitz Henrik. Adár hó 7-én nagyszabású bankettet rendezett a Chevra, amelynek kezében több beszéd hangzott el. Weinberger Béla, a Chevra-elnök fia magasröptű, talmudi idézetekkel tarkított beszédet tartott, amely nagy hatást gyakorolt a résztvevőkre. Az estély sikere Farkas Béla agilitásának köszönhető, aki nagy körültekintéssel rendezte meg a bankettet.

— A brasovi Zsidó Nőgyelet nagysikerű bálja. Az elmúlt szombat este rendezte meg a brasovi Zsidó Nőgyelet szokásos évi bálját az Elit kávéház termelében. A nagyszabású rendezvény fényesen sikerült, ami első sorban Deutsch Arminé elnök, Elgerné Wizo elnök, Bernhardné és az egész rendezőség agilitását dicséri.

— Putimi képek Foto Meisner Regele Ferd. 3.

— A román-osztrák kereskedelmi tárgyalások. Bucurestiből jelentik: Tegnap folytatták a román-osztrák tárgyalásokat kereskedelmi és fizetési egyezmény kötése érdekében. Az értekezleten megjelent Pop Valer miniszter, valamint von Hausenschild osztrák követ is. A tárgyalások befejezést nyertek. Az egyezményt parafálták és a kormány gazdasági bizottsága elé terjesztik ratifikálás végett. Valer Pop tegnap este az osztrák delegáció tiszteletére vacsorát adott.

Munkás Mozgó

Kedden és a következő napokon premier! Román-magyar feliratok I.

Pankratoff ezredes

Orosz dráma. II.

Az egész világ dalol, nevet és szeret

Szovjet-vígjáték.

UJ KELET Legújabb hírek

Életbe lépett az összes spanyolországi határok és kikötők nemzetközi ellenőrzése

Egyetlen legyver, vagy legyveres sem léphet át a spanyol határon. Nagy győzelmet jelent a kormány az északi frontokról

Hazarendelték Rosenberg madridi szovjetkövetet

London, február 20. A benemavatkozási konferencia semlegességi bizottságának határozata szerint ma éjfélkor életbe léptek a nemzetközi ellenőrzési rendszabályok, melyeknek előbbi alkalmazását Portugália magatartása akadályozta meg. Ma éjjeltől kezdődőleg tehát egyetlen fegyver sem egyetlen fegyveres sem juthat át a spanyol határon. A nemzetközi diplomácia e fellépése — írja a Times — jól előkészített munka eredménye volt és azt a portugál kormány már semmi módon sem akadályozhatta volna meg, mert amint Corbin francia megbízott kifejtette, most már teljesen mindegy, hogy Lisszabon mellett vagy ellene van a tervnek. Amikor Itália részéről Grandi, a Harmadik Birodalomról Ribbentrop és szovjet részről Maiski hozzájárultak a francia javaslatához, a kérdés eldőlt és Európa egy lidércnyomástól szabadult fel. A nemzetközi sajtóval ellentétben, az olasz és német lapok nem fűznek túlzott reményeket a kontroll munkájához. Hangjukból kiderül bizonyos csalódottság amiatt, hogy nem fogadták el az idegenek eltávolítása ügyében előterjesztett javaslatot, de általában mégis fontos lépésnek könyvelik el azt is, hogy elvben sikerült végre megegyezni ebben a régóta vajdó kérdésben.

A portugál, olasz, német és magyar kormányok már életbe léptették az önkéntesküldés tilalmát

Berlin, február 20. (Rador.) A birodalmi kormány tegnap szentesítette azt a törvényt, amely bevezeti a Spanyolország számára való önkéntestoborzási tilalmat. A törvényt Hitler írta alá, Frick és Neurath miniszterek ellenjegyezték.

Egyidejűl lisszaboni jelentés szerint a portugál kormány is törvényrendeletet adott ki, amelyben formálisan megtiltja portugál alattvaló belépését a spanyol hadviselők sorába és megtiltja a sorozási propagandát is. A Spanyolországban harcoló portugáloknak egy hónap leforgása alatt vissza kell térniök hazájukba. Azokat az idegeneket, akik Portugálián keresztül próbálnak Spanyolországba jutni, a büntetőtörvénykönyv előírásainak megfelelően büntetik meg. A fentiek alól mentesítve vannak a spanyol alattvalók.

A portugál külügyminisztérium egyébként a következő közleményt adta ki:

„A portugál kormány az ellenőrzési tervvel szembeni magatartása körüli téves magyarázatok elhárítása végett kijelentjük, hogy a kormány sohasem távolodott el azon felfogásától, mely kizárja a területén való nemzetközi ellenőrzést. A portugál kormány csupán azt javasolta az angol kormánynak, küldjön megfigyelőket Portugáliába, akiknek módjában lesz megállapítani, hogy Portugália eleget tesz kötelezettségeinek a spanyol önkéntestoborzási tilalmat és átutazást illetően.”

Budapesti jelentés szerint a kormány tegnap Darányi elnökletével tartott minisztertanácsán elhatározta, hogy betiltja a Spanyolország számára való önkéntestoborzást Magyarországon területén.

Rómából jelentik, hogy a londoni benemavatkozási bizottság határozatainak megfelelően az olasz kormány is megtette a kellő törvényhozási intézkedéseket a spanyol önkéntestoborzási tilalom bevezetésére. A vétkesek számára szigorú megkorlátozásokat helyeznek kilátásba. Az intézkedések holnap lépnek érvénybe.

Csend Madrid körül

Madrid védelmi tanácsának hivatalos jelentése szerint a középfront körzeteinek, nagyrésztben nem alakult ki haditévékenység. Guestar dela Perdices környékén az

ellenség nagyobb veszteségeket szenvedett. Egyidejűleg a Havas jelenti Gijonból, hogy a kormánycsapatok elfoglaltak több stratégiai pontot a felkelők Pobra de Gordonnál lévő állásaik ellen intézett offenzívájuk során. Penal del Castillonál, Leon tartományban a köztársaságiak elől kénytelenek visszavonulni a zendülők. Az ellenséges

állások elfoglalásakor a kormányerők gazdag hadianyagra tettek szert. A meghódított állások nagy stratégiai jelentőséggel bírnak, mert Larobla helyiséget uralják.

Madrid, február 20. (Rador.) Rosenberg orosz nagykövetet a szovjetek központi végrehajtóbizottsága hazarendelte. Helyébe Leon Gaikiszt nevezték ki.

Lelkes ünnepléssel fogadta az ország a Firenzéből hazatérő Mihály vajdát

BUCURESTI, február 20. Mihály vajda, akinek vonata szombat délután fél ötkor még Belgrádban volt, este 10 óra 40 perckor Bucuresztbe érkezett. A Firenzéből hazatérő királyfit a betegséggéért való aggodalom után kitörő örömmel fogadta az ország népe. A határtól kezdve egészen a fővárosig sorozatos ünneplésekben részesült a vajda. Mogsosia állomáson az uralkodón kívül a kormány tagjai, a parlamenterek, a katonai és polgári hatóságok fejei, strázerek, középiskolások, stb. fogadták a trónörökösét.

ROYAL slágermozgó. Turisták! Sportemberek! Természetimádók! Holnap, hétfői kezdettel

LOUIS TRENKER
a világhírű siverszenyő szexuációs sportfilmje:

A havasok királya

Ma, vasárnap d. e. 11.20-kor olcsó matiné 7 és 12 lejért: **Aniakohak, a Fehér pokol.** a legizgalmasabb expedíciós film az örök jég birodalmából. Magyar feliratok! Iskolásoknak engedélyezve!

Ma, vasárnap utoljára: **HARRY BAUR** világsikerű filmje: **PÁRIZS.**

Iorga és Manoilescu vitája a szenátusban a légionárius mozgalomról

„Semmiféle eszmétől nem félek, csak az emberi butaságtól!” — mondta Iorga

Bucuresti, február 20. A szenátus mai ülésén D. R. Ioanitecu a cenzura tulkapásai ellen tiltakozik és egy doljmegei esetet említ meg. Miclescu közli, hogy még nem kapott választ a miniszterelnöktől minapi interpellációjára, amelyet a belső helyzet kérdéséről terjesztett elő. Felteszi a kérdést, közbejött-e valami, ami megváltoztatta volna a kormányzatot a szenátusban már ismertett magatartását.

Iorga csak a butaságtól fél

Lényegtelen felszólalások után Manoilescu a munkatáborokról szóló törvényjavaslatról beszélt. Megállapítja, hogy ezek a táborok politikai szempontból nagyjelentőségűek, majd a légionárius mozgalmat dicsőíti. Közben Manoilescu azt állítja, hogy Iorga haragszik a légionáriusokra.

Iorga: Ön azt mondja, hogy haragszom a légionárius mozgalom létezéséért. Ki kell jelentenem, hogy semmiféle mozgalom miatt nem haragszom. A azonban két feltételt állítok: a törvények tudomásulvétele és az állammal szembeni tisztelet. Az összes pártoknak tisztelnie kell a törvényt, nyíltan kell dolgozniuk és nem szabad megingatniuk az államot. Közölnöm kell azt is, hogy semmiféle eszmétől nem félek. Csak egy dologtól félek: az emberi butaságtól.

Manoilescu folytatja beszédét az ifjuságról, mire Iorga újra félbeszakítja: — Közöttünk ki a fiatalabb: ön, vagy én?

Manoilescu: Ön ma gyalog jött fel a lépcsőkhöz, én pedig liften.

Iorga: Az életben is lépcsőről lépcsőre hágtam fel lift nélkül. Az állam ne legyen dadája a gyermekeknek. Ne jelöljön ki Manoilescu a gyermekek mellé.

A vita után ugyancsak ehhez a törvényhez szólalt fel Iorga és kijelenti, hogy kétekedik azoknak az ifjaknak a moráltságában, akik a szélsőségek sorába lépnek. Legtöbbjük a legvonzóbb cégtáblákra lesnek.

A kamarában Iamandi a színházak és operák személyzetének nyugdíjintézeről szóló javaslatot nyújtja be. Majd vitába száll Adam Ionescu képviselével, aki a iasii színházigazgatót támadta. Goga szólal fel azután és kifogásolja, hogy a bucaresti színpadokon magyar darabokat játszanak, a moziban pedig szovjet filmeket.

— Alarcos banditák egy milliárd 350.000 frankot raboltak el egy nizzai bankból. Nizából jelentik: Amerikai stílus rablótámadást követtek el tegnap a város egyik legforgalmasabb helyén levő bankban. Két árcos revolveres bandita szállt ki egy autóból, be ment a bankba és kényszerítette a pénztárost, hogy átadja a kasszában levő 1 milliárd 350.000 francia frank készpénzkészletet. A rablók azután autóból ültek és eltűntek. A rendőrségi nyomozás egyelőre nem vezetett eredményre.

Üveg, kristály, porcellán

VITRO
COMERT S.A.

Cluj, Piata Unirii 8.

A Rapid elé vetette magát az oradeai állomáson egy őrmester

Oradea, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Megrázó szerencsétlenség színhelye volt szombat reggel hét órakor az oradeai pályaudvar. A Bucuresti felé induló Rapid ugyanis kettészelt Nemeceanu őrmester testét, aki a vonat kerekei alá került. A vonat meg sem állott, hanem folytatta útját. A helyszínrre kiszállott katonai bizottság később megállapította, hogy az őrmesternek hadbírótság elé kellett állania és ezért valószínű, hogy nem véletlen szerencsétlenség áldozata lett, hanem a vonat elé vetette magát.

Az olasz kormány és az abessziniai falasák

Róma, február 20. Az olasz kormány az olaszországi zsidó hitközségek szövetségét egyetértően megbízottat küldött Abessziniába a falasák zsidókkhoz, hogy tárgyalásokat folytasson azoknak vezetőivel a falasákat érintő gazdasági és szociális kérdésekről. A falasák vezetői kijelentették, hogy hajlandók a legszorosabb együttműködésre az olasz hatóságokkal a civilizáció érdekében és hálásak az olasz kormánynak, hogy megszabadította őket a régi uralomtól.

Elrendelték a harmincnapos vizsgálati fogságot az aradi köpenicki művész-házaspár ellen

Arad, február 20. Mint mai számunkbank részletesen megírtuk, az aradi ügyészség letartóztatta Csermák Ferenc állítólagos festőművészt, aki egy félév alatt másfélmillió lejt csalt ki a városban vízszékeny emberektől. A törvényszék vádtaácsa szombaton elrendelte a harmincnapos vizsgálati fogságot a házaspár ellen. Az ügyészséghez érkezett feljelentésekből megállapítható, hogy a nem mindennapos botrányban még három személy is szerepet játszott, akik ellen ugyancsak megindították az eljárást, de nevüket egyelőre még nem közlik a nyilvánossággal.

Irakban súlyos zavargások törtek ki

Kairó, február 20. (Rador.) Irakban súlyos zavargások törtek ki — jelentik Bagdadból és Jeruzsálemből — azonban eddig hivatalosan nem erősítették meg a hírt. Bakirsidai tábornok, az októberi államcsíny szerzője és Irak tényleges diktátora állítólag elrendelte 10 tiszt letartóztatását, akiket zendülésre való izgatással vádol. Az iraki kormány lemondott. A király arra kérte Rikmet Szulejman miniszterelnököt, alakítson ismét 6 kormányt az államcsíny előtti rezsim tényezőiből.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Extra p...
No. 224
10. Tele...
Arvonta...
Arv. 600...
Hádra: 1...
Tételek...
KELTE...
Hagy eg...
Cikkek...
rte meg...

Az ell...
demok...

A liberá...
fújták a...
ban kihíro...
gek ellen...
párt tradi...
but not l...
ben.

Hogy a...
harcot kel...
a liberális...
nyitka ar...
liberális p...
kívül alig...

Ebben a...
a fiatalab...
deni a pá...
megindító...
hogy a sz...
akadály n...

Az első...
torpant. M...
döntő jele...
tartása.

A párt...
esítőrtér...
Fél hó...
minden há...
megtorje...
lom lendül...

Egység

A jobb...
tudjuk, m...
Törtéte...
ferenciák...
csanak m...
pártokban...
nek egymá...
kal tudn...
eset a nem...
meretesen...
mással sze...
kintetésben.

Ilyen k...
őhaj mara...
az elképz...
Bucurestib...
közé.

Az össze...
zödése, ho...
erők összp...
román kor...
csak egy...
óvni ezt a...
mozgalom...
reségétől.

Vaida és...
matikus és...
tek.

Ez lehets...
De a vez...
zést terem...
között, am...
dóan akarj...
szág érdek...

Ami az...
oldali mozg...
lőnböző elm...

Lehet, ho...
lista párt...
mennyire el...
tezhetik töb...
maga elmé...
nacionalista

Ugy látsz...
másként kell...
kevesebb a...
az ellentéte...
zetők szemé...
állanak elle...
széleszterve...
gaitak.

Az ország...
a nacionalis...
mege is. És...
hajlandók vé...
szerületi a...
és végső öss...
meg sem a...